

**Prof. Ing. Bedřich Šesták, DrSc.; Ing. Ján Hrivnák, CSc.; JUDr. Vladimír Souček;
Mgr. Jan Tvrdek; Ing. Lubomír Polívka; Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.**

Požáry vegetace na hranicích České republiky: Statistika, protipatření a cvičení.

Anotace

Mnohá velkoplošná chráněná území přírody, včetně všech národních parků v rámci České republiky, přiléhají ke státní hranici se sousedními zeměmi. Požáry vegetace v těchto prostorách tedy vyžadují určitou specifickou pozornost, včetně pořádání přeshraničních cvičení orgánů krizového řízení. Příspěvek si klade za cíl na příkladech ilustrovat dosavadní zkušenosti ve sledované oblasti respektive upozornit na některé přetrvávající slabiny, které by mohly negativně dopadat na ochranu vegetace v příhraničním prostoru.

Klíčová slova

Velkoplošná chráněná území, národní parky, přeshraniční spolupráce, požáry.

Summary

Many large-scale natural protected areas, including all national parks in the Czech Republic, are adjacent to the border with neighboring countries. Vegetation fires in these areas therefore require some specific attention, including the organisation of cross-border crisis management exercises. This article aims to examples illustrate the experience in a given area or to highlight some persistent weaknesses which could negatively impact on the protection of vegetation in the border area.

Keywords

Large-scale natural protected areas, national parks, cross-border cooperation, fires.

Úvod

Mnohá velkoplošná chráněná území přírody, včetně všech národních parků v rámci České republiky, přiléhají ke státní hranici se sousedními zeměmi. Je to ostatně dáno skutečností, že právě většinou příhraniční periferie zůstávala poslední výspou „divočiny“ poté co civilizace zcela dominovala v jádrových oblastech toho kterého státu či regionu. Totéž ostatně platí i pro mnohá území, spadající pod hlavičku „Natura 2000“.

U velkoplošných chráněných území na hranici platí i specifické podmínky co se týče překračování hranice, bez ohledu na skutečnost, že všechny tyto hranice jsou vnitřními hranicemi v rámci Schengenského prostoru.

Požáry vegetace v těchto prostorách tedy vyžadují určitou specifickou pozornost, včetně pořádání přeshraničních cvičení orgánů krizového řízení. Příspěvek si klade za cíl na příkladech ilustrovat dosavadní zkušenosti ve sledované oblasti respektive upozornit na některé přetrvávající slabiny, které by mohly negativně dopadat na ochranu vegetace v příhraničním prostoru.

Za přípravu soustavy NATURA 2000 v České republice odpovídá Ministerstvo životního prostředí. Odborné podklady pro navrhování jednotlivých lokalit připravuje Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) v Praze prostřednictvím svých regionálních středisek. Na přípravě soustavy se podílejí také jednotlivé správy chráněných krajinných oblastí a národních parků.

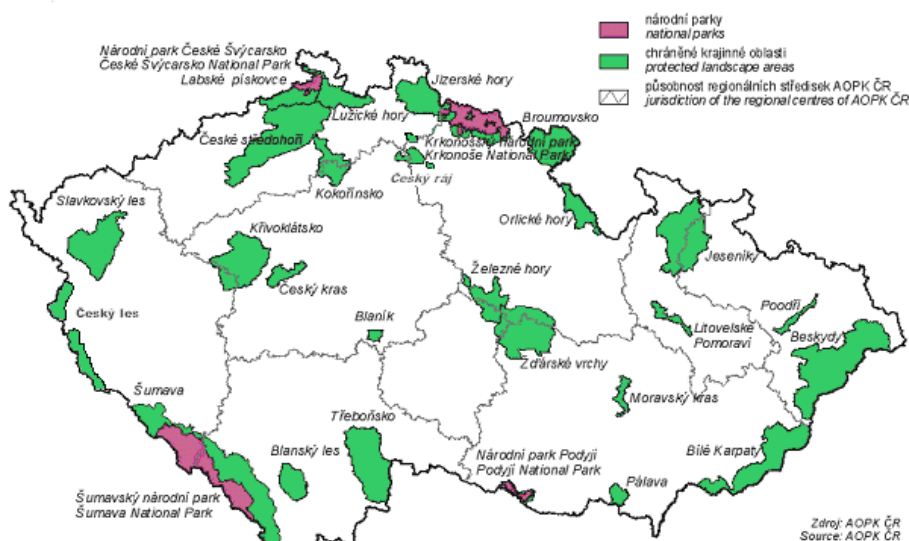
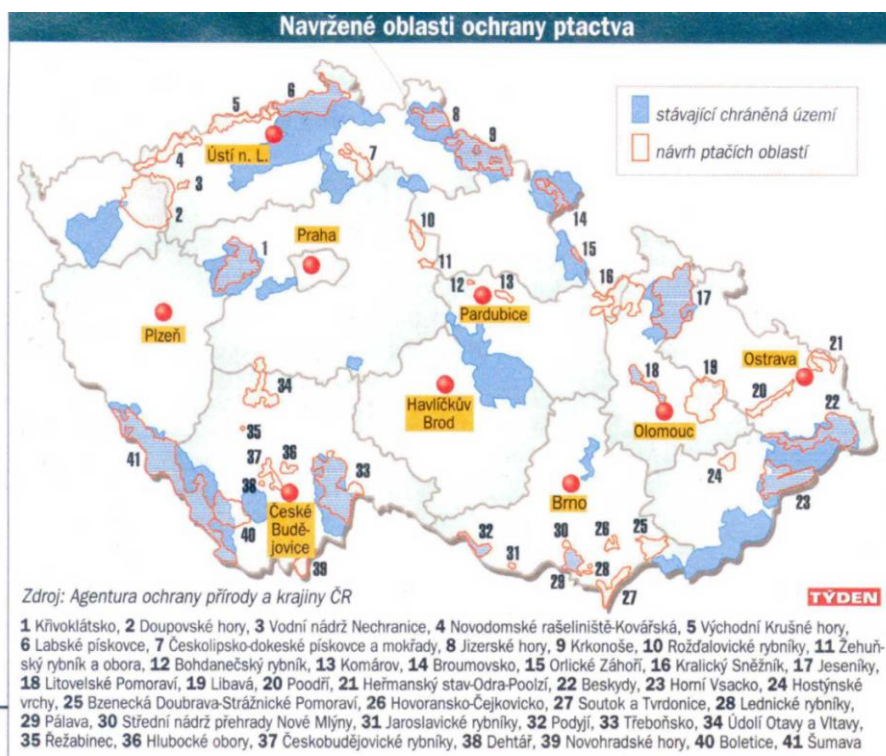
Mapy názorně ukazují, že mnohá velkoplošná chráněná území přírody, včetně všech národních parků České republiky, přiléhají ke státní hranici se sousedními zeměmi.¹ Totéž ostatně platí i pro mnohá území, spadající pod hlavičku „Natura 2000“. U velkoplošných chráněných území na hranici platí i specifické podmínky co se týče překračování hranice, bez ohledu na skutečnost, že všechny tyto hranice jsou vnitřními hranicemi v rámci Schengenského prostoru.²

¹ Zákonná opatření na ochranu přírody a krajiny; in: EKO Gymnázium Brno
<<http://ucebnice.eko-g.cz/uzemi.html>>.

Flora & Fauna - Česká Republika; in: CHKO Křivoklátsko <http://www.ok1vei.com/ff/okff_018.htm>.

² Chráněná krajinná oblast; Národní park; Národní přírodní památka; Národní přírodní rezervace; Přírodní památka; Přírodní rezervace; in: Czech Republic <http://czech.republic.cz/encyklopedie/seznam.phtml?typ=137,138,139,140,141,142&id_mapy=37&Ing=&menu> (jedná se o interaktivní výčet těchto území, celkem 535).

Ilustrace: Natura 2000 a další velkoplošná chráněná území přírody v České republice.³

³ Natura 2000: Vzácné ptačí druhy se dočkaly ochrany; in: Ekolist, 6. V. 2004

<<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/natura-2000-vzacne-ptaci-druhy-se-dockaly-ochrany>>.

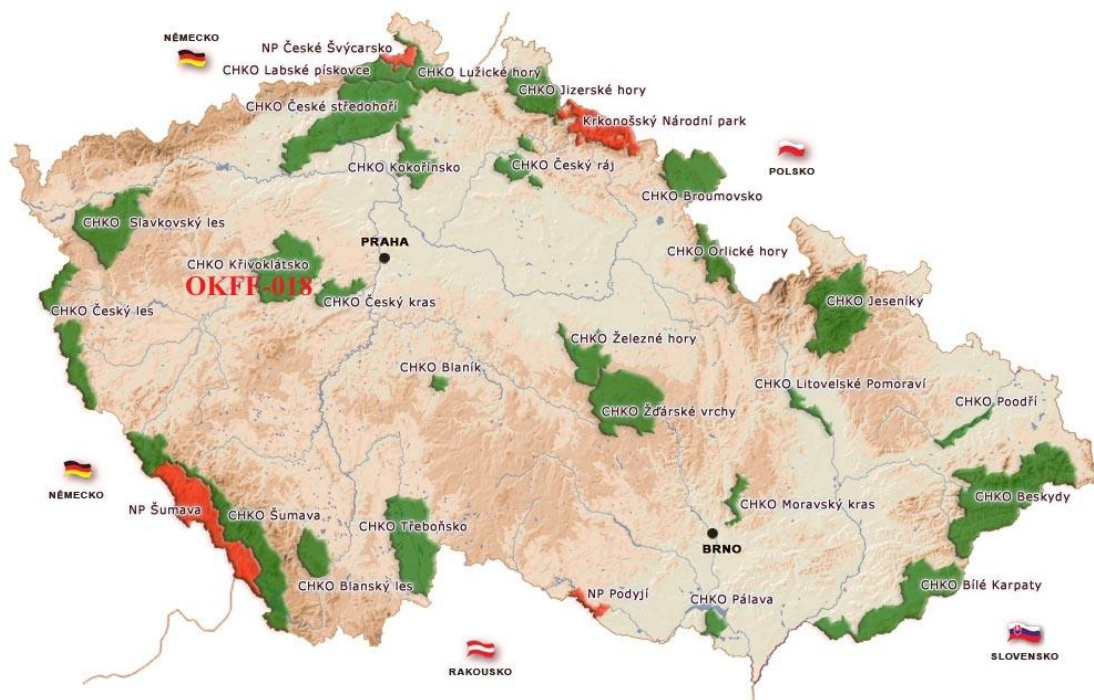
HORA, Jan; MARHOUL, Pavel; URBAN, Tomáš, NATURA 2000 v České republice: Návrh ptačích oblastí; in: Česká společnost ornitologická Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky a Správou chráněných krajinných oblastí České republiky, 2002 <http://www.pla.cz/planet/projects/planovaniiov/files/Souhrnna_zprava/files/2/Zprava%202005/Zprava%202005%20PLa/Smernice/ptaci_oblasti_navrh.pdf>.

Seznam ptačích oblastí; in: Oficiální webové stránky soustavy Natura 2000 v České republice, nedatováno

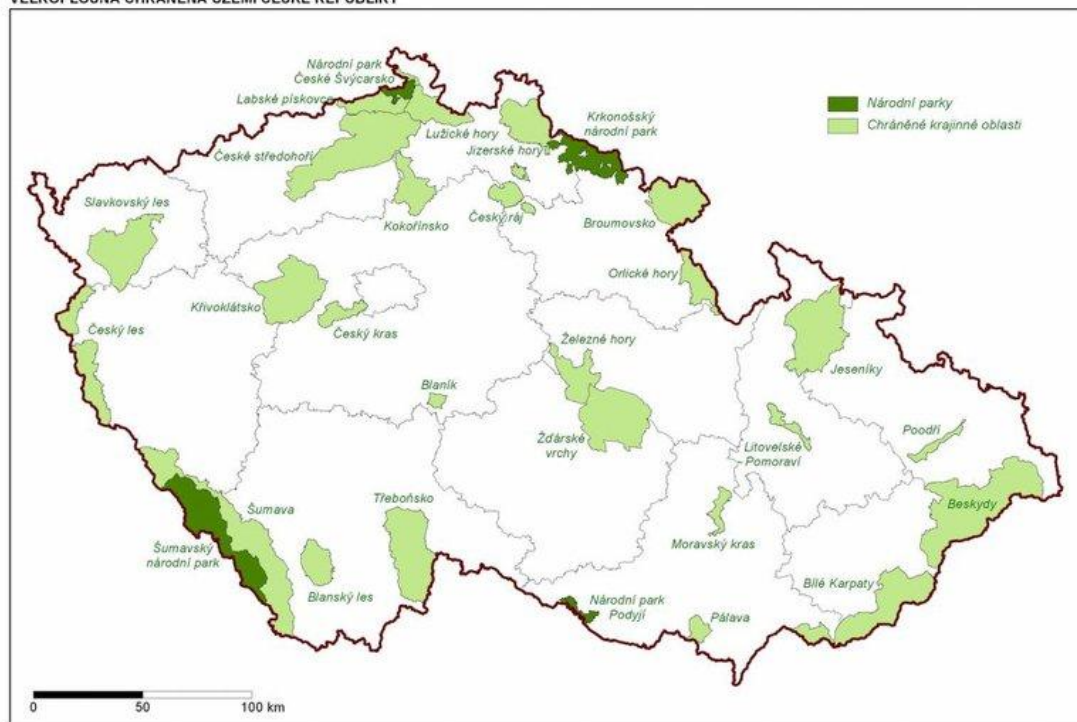
<[http://www.nature.cz/natura2000-](http://www.nature.cz/natura2000-design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=seznam&quickfilter=11&show_all=0)

design3/web_lokality.php?cast=1804&akce=seznam&quickfilter=11&show_all=0>.

Ilustrace: Národní parky a chráněné krajinné oblasti v České republice (rok 2013).⁴

VELKOPLOŠNÁ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

⁴ Národní parky a chráněné krajinné oblasti s podpisem; in: Moje Španělsko

<<http://www.mojeshpanelsko.cz/pro-zaky/zemepis/a8-tr-/>>.

Ochrana přírody České republiky; in: Geografický web

<<http://www.hajduch.net/cesko/priroda/ochrana-prirody>>.

Území Národního parku a Chráněné krajinné oblasti Šumava obrazem; in: Národní park Šumava

<<http://www.npsumava.cz/cz/1599/sekce/mapy-uzemi-np-a-chkos/>>.

HRANICE S BAVORSKEM

Základní rámec pro příhraniční spolupráci ve sledované oblasti představují následující dokumenty:⁵

- Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích, podepsaná v Berlíně 19. září 2000, platná od 1. ledna 2003.
- Ujednání mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Bavorským státním ministerstvem vnitra o spolupráci v oblasti státní správy a komunální samosprávy, včetně požární ochrany, podepsané 23. února 1994 v Mnichově.
- Ujednání s Ministerstvem vnitra Bavorska ke smlouvě mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích (připravené k podpisu v nejbližších dnech).

Cvičení na hranici s Bavorskem⁶

Říjen 2006: V blízkosti obce Železná Ruda proběhlo cvičení zásahu na hořící dům na Černém jezeře, tedy přímo v rámci Národního parku Šumava. Jednalo se o objekt bývalé rotý Pohraniční stráž, který je určen k demolici. „Cvičení se zúčastnili i naši kolegové ze sousední Bavorské Rudy. Toto cvičení bylo jakýmsi prvopočátkem větší spolupráce s Německým sborem do budoucnosti. Naše obec se nachází na samém konci republiky, odkud je nejbližší JPO V a JPO II vzdálena 15km, resp. 25km a nejbližší stanice HZS přes 30 km, což činí dojezdové časy téměř neuvěřitelnými (přes půl hodiny v létě). Proto jsme se logicky zaměřili na bližší spolupráci s německými kolegy, kteří by nám mohli přijet pomoci v případě potřeby téměř okamžitě (3km). Samotné cvičení proběhlo podle předem připraveného scénáře, které bylo zaměřeno na seznámení s technikou a taktickými postupy kolegů z Bavorské Rudy a opačně. Jednalo se o požár sklepních prostor s následným prohořením do přízemí a 1. nadzemního podlaží a záchranou osob z objektu. Naše jednotka po příjezdu s vozidlem Nissan RZA provedla průzkum, vypnutí energií a záchranu osoby v přízemí a dále prováděla hasební práce v přízemí (nejdříve wap z RZA, poté 1C proud z T 815). Po 3 minutách se na místo dostavila CAS K24 T 815, která začala provádět průzkum a hasební práce ve sklepních prostorech, pomocí 1 proudu C. Příjezd Německé jednotky s vozem CAS 24 Iveco Magirus byl přibližně 7 minut po našem prvním vozidle Nissan. Jednotka začala provádět průzkum 1. nadzemního podlaží, kde našla přiotrávenou osobu, kterou vynesla ven a poté začala hasit taktéž 1 proudem C. Na místo přijela i T 138, která prováděla doplňování vody do naší T 815 a Německé CAS 24 Iveco. Výšková technika nebyla k dispozici, jelikož naše IFA AZ30 je nemocná

⁵ Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích; in: Sagit <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=ss03010&cd=77&typ=r>>.

HRON, Milan, Zahraniční spolupráce HZS ČR v roce 2012; in: 113, 3/2013

<<http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xii-cislo-3-2013.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.

Krátký přehled o bilaterálních vztazích: Platné smlouvy se Spolkovou republikou Německo; in: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

<http://www.mzv.cz/munich/cz/bilateralni_vztahy/kratky_prehled_o_bilateralnich_vztazich_1/index.html>.

⁶ Nejedná se zdaleka o všechna cvičení, důraz je kladen na ta, která souvisí s požáry lesa. Například v Domažlicích proběhlo přeshraniční cvičení přímo ve městě s námětem exploze cisterny atd.

:(... Velké uznání sklídila i hasička z Německé jednotky, za svůj předvedený výkon, za který by se nemusel stydět žádný zástupce z mužského rodu. Po ukončení hasebních prací, proběhlo krátké vyhodnocení a následné občerstvení v naší hasičárně.“⁷

Říjen 2007: Cvičení v Bavorsku, na motivy „požáru lesa“, do kterého se zapojili hasiči z obce Železná Ruda. „Německá jednotka (CAS Iveco a DA VW), jako první na místě události, zřídila čerpací stanoviště - sáním CAS z potoka. Mezitím jsme se na místo dostavilo naše družstvo (CAS24 Tatra 815 a RZA Nissan) a provedlo rozvinutí dvou útočných proudů "C" z naší cisterny. Dále Bavorští hasiči rozvinuli taktéž 2 útočné proudy "C" z vlastní cisterny a prováděli doplňování naší CAS. Další dva němečtí hasiči se připojili na naši cisternu a zřídili pátý útočný "C" proud. Po 15. minutách byl "požár" uhašen a hodinové cvičení ukončeno. Následovalo společné foto u hasičárny našich kolegů a občerstvení, s malou exkurzí.“⁸

⁷ BROŽ, Filip, Cvičení s Německými kolegy; in: Hasiči Železná Ruda, 7. X. 2006

<http://www.hasicizr.estranky.cz/fotoalbum/cviceni_ukazky/cvicenisl>.

⁸ Cvičení s Německými kolegy; in: Hasiči Železná Ruda, 20. X. 2007

<http://www.hasicizr.estranky.cz/fotoalbum/cviceni_ukazky/20_10_07---cviceni-s-nemeckymi-kolegy/>.

Národní park Šumava

Národní park Šumava vznikl v roce 1991. Rozloha parku je 69 030 hektarů.

Účelem jeho vzniku bylo ochránit mozaiku unikátních rozsáhlých rašelinišť, smrkových i bukových pralesů, horských luk, nespoutaných řek a ledovcových jezer. Šumava tvoří největší souvislý komplex lesů ve střední Evropě, často bývá proto označována jako Zelená střecha Evropy (Grüne Dach Europas). Žijí zde desítky ohrožených druhů rostlin a živočichů, jako jsou rys, los či tetřev. Některé druhy hmyzu se nevyskytují nikde jinde na světě než právě ve zdejších rašeliništích. Floristické bohatství Šumavy nespočívá ve vysoké početnosti a rozmanitosti druhů, celá oblast je však pozoruhodná rozmanitostí kombinace různorodých prvků a dochováním unikátních společenstev, zejména na extrémních stanovištích (rašeliniště, jezerní kary).

Turistů do prostoru parku ročně přijíždějí asi dva miliony, což pro toto území představuje nemalou zátěž. Horní tok Vltavy je též oblíben vodáky.⁹

Na Šumavě jsou i problémy s neukázněnými turisty ... *"Časté jsou hlavně případy přespávání mimo vyhrazená místa a kempy. Spousta turistů prostě jen vezme kolo, spacák a karimatku a spoléhá na to, že přenocuje kdekoliv v lese nebo na louce. K tomu lidé ještě mnohdy rozdělávají oheň, čímž výrazně zvyšují riziko požáru. Takové chování samozřejmě nemůžeme tolerovat, zdůraznil Karel Kovařík, vedoucí strážní služby Správy Národního parku Šumava ve Vimperku".*¹⁰

⁹ Na německé straně Šumavy hoří les, Češi jsou v pohotovosti; in: Novinky.cz, 7. VIII. 2013
<<http://www.novinky.cz/krimi/309941-na-nemecke-strane-sumavy-hori-les-cesi-jsou-v-pohotovosti.html>>.

¹⁰ Opravené mosty; in: Mladá fronta DNES, 30. VII. 2001.

HRANICE SE SASKEM

Základní rámec pro příhraniční spolupráci ve sledované oblasti představují následující dokumenty:¹¹

- Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích, podepsaná v Berlíně 19. září 2000, platná od 1. ledna 2003.
- Ujednání s Ministerstvem vnitra Saská ke smlouvě mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích (připravené k podpisu v nejbližších dnech).
- Dohoda k zabezpečení příhraniční spolupráce jednotek požární ochrany Ústeckého kraje a požárních jednotek saských okresů Sächsische Schweiz-Osterzgebirge, Bautzen a Görlitz je k nasazování jednotek požární ochrany v příhraničí (uzavřena v prosinci 2007).
- Dohoda o vzájemné přeshraniční pomoci jednotek požární ochrany Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje a západního příhraničí Saská (dohoda byla podepsána 3. září 2013 na Zemském úřadu okresu Erzgebirgskreis v Annaberg-Buchholz).¹²
- Dohoda o poskytnutí pomoci a o spolupráci při požárech nebo mimořádných událostech v pohraničí. Spolupráce se týká 7 obcí v České republice a 14 obcí a tří okresů v Sasku (Aš, Skalná, Plesný, Luby, Kraslice, Potůčky a Boží Dar; V Sasku okresy Annaberg, Aue-Schwarzenberg, Vogtland a obce Adorf, Bad Brambach, Bad Elster, Breitenbrunn, Eibenstock, Eichigt, Erlbach, Johangeorgenstadt, Klingenthal, Markneukirchen, Morgenröthe-Rautenkranz, Oberwiesenthal, Rittersgrün a Zwota. Uzavřena byla 25. dubna 2007.¹³
- Smlouva mezi Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje a obcí Dippoldiswalde o vzájemné spolupráci, uzavřená v lednu 2009.¹⁴

¹¹ HRON, Milan, Zahraniční spolupráce HZS ČR v roce 2012; in: 113, 3/2013

<<http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xii-cislo-3-2013.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>>.

Krátký přehled o bilaterálních vztazích: Platné smlouvy se Spolkovou republikou Německo; in: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

<http://www.mzv.cz/munich/cz/bilateralni_vztahy/kratky_prehled_o_bilateralnich_vztazich_1/index.html>.

Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o vzájemné pomoci při katastrofách a velkých haváriích; in: Sagit <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=ss03010&cd=77&typ=r>>.

Gross a saský ministr vnitra budou jednat o společných služebnách; in: ČTK, 8. VIII. 2001

Souhrn zpráv ČTK ze zahraničí; in: ČTK, 16. VII. 2004.

¹² Dohoda o vzájemné přeshraniční pomoci jednotek požární ochrany HZS Ústeckého kraje a západního příhraničí Saská; in: Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, 2013 <<http://www.hzscr.cz/clanek/dohoda-o-vzajemne-preshranicni-pomoci-jednotek-pozarni-ochrany-hzs-usteckeho-kraje-a-zapadniho-prihranici-saska.aspx>>.

¹³ Pojištění proti úrazům a škodám pro nás dosud platilo jen na území Německa. Smlouva to vyřešila tak, že hasiči jsou pojištěni i na území druhého státu.

NYKLAS, František; HALMOŠI, Adam, Česko-německá spolupráce hasičů je na světě; Nova.tv, 25. IV. 2007 <<http://web.nova.cz/zpravy/?83c=~domaci~&83e=DO10084&ex10084=cesko-nemecka-spolupraci-hasicu-je-na-svete>>.

¹⁴ Spolupráce spočívá ve vzájemné pomoci při zdolávání havárií s následným únikem nebezpečných látek a při ochraně životního prostředí v souvislosti s lesními požáry v příhraničí.

Hasiči z Německa v minulosti pomáhali například při požáru horní stanice klínovecké lanovky v listopadu 2005. Hasiči z Karlovarského kraje avizují dojezdové časy na Klínovec v zimě kolem čtyřiceti minut, kdežto hasiči z Oberwiesenthalu se tam dostanou během deseti minut.¹⁵

Pokud se omezíme na téma vegetace, pak příkladem může být požár lesa v okolí Vejprtu na Chomutovsku (duben 2007, 5 hektarů lesa shořelo, dalších přinejmenším 9 bylo zasaženo), kde pomáhalo osmdesát německých hasičů.¹⁶

Hasiči z Ústeckého kraje a Saská podepsali smlouvu o spolupráci; in: Ústecký deník, 24. I. 2009.

¹⁵ Zástupci českých a německých obcí podepsali dohodu o vzájemné pomoci; in: ČT24, 25. IV. 2007.

Na Klínovci shořela horní stanice lanovky; in: Lidovky.cz, 21. XI. 2005 <http://www.lidovky.cz/na-klinovci-shorela-horni-stanice-lanovky-fi2-/zpravy-domov.aspx?c=A051121_221459_In_domov_blh>.

JANOUSEK, Artur, Počet požárů se znásobil, u Vejprtu hořelo už druhý den; in: iDnes, 15. IV. 2007 <http://zpravy.idnes.cz/pocet-pozaru-se-znasobil-u-vejprt-horelo-uz-druhy-den-pd7-/krimi.aspx?c=A070415_170551_krimi_klu>.

¹⁶ Hasiči stále bojují s ohněm v lesích u Vejprtu; in: Deník.cz, 17. IV. 2007

<http://chomutovsky.denik.cz/zpravy_region/cv_vejprty_pozar_les_20070417.html>.

ŠANDA, Karel, Hasiči likvidovali lesní požáry. U Vejprtu stále hoří; in: Týden, 14. IV. 2007

<http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/hasici-likvidovali-lesni-pozary-u-vejprt-stale-hori_8494.html>.

Národní park České Švýcarsko

Národní park České Švýcarsko se celý nalézá v okrese Děčín mezi obcemi Hřensko a Chřibská a zaujímá oblast při státní hranici se Německem, která ho odděluje od Národního parku Saské Švýcarsko. Hlavním předmětem ochrany jsou unikátní skalní města a na ně vázaní živočichové a rostliny. Oblast je známá především svými skalními útvary věžemi, branami, stěnami, které vystupují nad souvislé lesy. Význačné jsou též soutěsky Kamenice a Křinice. Národní park zde byl vyhlášen 1. ledna 2000, a je tak nejmladším ze čtyř národních parků v České republice. Jeho rozloha činí okolo 80 km čtverečních. Nachází se zde okolo 150 kilometrů značených stezek pro pěší a 60 kilometrů značených cyklotras.

Nejnávštěvovanějšími místy v rámci parku jsou Pravčická brána, soutěsky řeky Kamenice s plavbou na lodičkách, vyhlídky nad Jetřichovicemi.¹⁷

Vlivem velkých teplotních i vlhkostních rozdílů mezi plošinami a kaňonovitými údolními se ve vyšších suchých a teplých polohách nacházejí porosty borovice lesní s přimíšenou břízou a jeřábem, ve stinných údolích rostou chladnomilné smrky, buky, kleny a javory. Významné jsou zbytky původních lesů, které se zachovaly nanedostupných skalách. Ze vzácnější fauny se zde vyskytuje i výr velký, krkavec velký, skorec vodní, plch zahradní, čáp černý a vzácně se zde vyskytuje nově vysazený rys ostrovid a sokol stěhovavý. Z významných rostlin zde roste rojovník bahenní, šicha černá, violka dvoukvětá, čípek objímavý, žebrovice různolistá, různé kapradňorosty a četné druhy mechů.

Na území Národního parku České Švýcarsko byly v roce **2008** umístěny **tři desítky informačních tabulí**, které umožní návštěvníkům v případě zranění rychleji přivolat pomoc. Každá tabulka je totiž označena červeným křížem a identifikačním číslem, které zraněný turista záchranářům nahlásí. Všechny složky integrovaného záchranného systému Ústeckého kraje potom na mapě se souřadnicemi GPS najdou ke každému konkrétnímu bodu nejvhodnější příjezdovou cestu. Tabulky, kromě identifikační číslce obsahují seznam telefonních čísel všech složek integrovaného záchranného systému včetně piktogramů, byly rozmístěny na základě dlouhodobých zkušeností s pohybem v Národním parku, ale také s přihlédnutím na předchozí zásahy hasičů a záchranné služby. Vzhledem k příhraniční poloze je záchranný systém navržen tak, aby pomoc v nouzi dorazila i v případě, že hlášení bude provedeno na nouzovou linku v Německu. V takovém případě volání o pomoc přijme operátor v Německu a zprávu předá do České republiky.¹⁸

¹⁷ Archiv 2012; in: Obecně prospěšná společnost České Švýcarsko <<http://www.npcs.cz/archive-2012>>.

NAGEL, Richard a kolektiv, Vítejte v Národním parku České švýcarsko; in: Obecně prospěšná společnost České Švýcarsko, Krásná Lípa 2010 <<http://www.npcs.cz>>.

Lesy se vracejí ke středověké podobě; in: MFD, 17. X. 2005.

¹⁸ V národním parku bude bezpečněji; in: Právo, 21. IV. 2008.

Důležitá čísla; in: Obecně prospěšná společnost České Švýcarsko
<<http://www.ceskesvycarsko.cz/dulezita-cisla/>>.

Informační tabulka: Na nebezpečí vzniku požáru upozorňuje návštěvníky parku také dvoujazyčná tabulka umístěná při důležitých turistických cestách. Piktogram ohnivé veverky používají oba sousedící národní parky, tedy Saské i České Švýcarsko.

Zřejmě nejničivější požár v rámci Parku propukl v červenci 2006.¹⁹ Dne 22. července 2006 byl v 17:24 hodin na místě příslušné operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje, územní odbor Děčín, nahlášen požár lesního porostu v katastru obce Jetřichovice. Požár vznikl a rozvíjel se v těžko přístupném kopcovitém a skalnatém terénu. Jednotky požární ochrany v součinnosti s dalšími složkami integrovaného záchranného systému jej likvidovaly po dobu sedmi dní. Oheň v konečném stadiu po čase lokalizace i pozdější likvidace zasáhl celkovou plochu 25 hektarů.

Požár se šířil všemi třemi formami – podzemně, pozemně i nadzemně (korunový požár). Lineární rychlost šíření požáru byla zejména u korunového požáru značná a tato fronta šíření požáru předbíhala formu pozemní.

¹⁹ SCHNEEBERG, Vladimír; HYKL, Jiří, Zásah komplikoval nepřístupný terén; in: 112, 9/2006.

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/112/2006/zari/schneeb_hykl.html>.

Plán regionálního zpravodajství ČTK na 25. července; in: ČTK, 25. VII. 2006.

Nástupní prostor jednotek požární ochrany byl určen v areálu dětského tábora a bývalé dětské ozdravovny. Toto místo zároveň sloužilo jako týlový úsek pro odpočinek zasahujících hasičů, soustředění požární techniky, uložení technických prostředků, hasiv, pohonných hmot atd. V noci bylo z bezpečnostních důvodů nutné hasební práce přerušit.

Celkové počty nasazených sil a prostředků během tohoto požáru byly: 43 jednotek požární ochrany z toho: 8 jednotek Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje, 1 jednotka Hasičského záchranného sboru podniku České dráhy, 33 jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, 1 jednotka Sboru dobrovolných hasičů Ottendorf (Spolková republika Německo). Z uvedeného celkového počtu se z hlediska územní dislokace jednotek požární ochrany jednalo v šesti případech o meziokresní pomoc, dále ve dvou případech o mezikrajskou pomoc a v případě jedné jednotky o pomoc mezistátní.

Cvičení na hranici se Saskem

Květen 2006: „Záchranná cvičení s názvem KRUŠNOHOŘÍ 2006, které se konalo dne 13. května, bylo prověřkou poskytování přeshraniční pomoci. Česká pomocná družstva pospíchala svým německým kolegům na pomoc a společně pak obě družstva zdolala na cvičišti Bundeswehru v Marienbergu-Gelobtland lesní požár. Při zásahu se objevil požadavek okamžitého nasazení leteckých sil, a proto byl nasazen český letoun s hasicím zařízením a záchranný vrtulník. První předběžné vyhodnocení cvičení KRUŠNOHOŘÍ-2006 ukázalo, že obě strany jsou na možné mimořádné události v příhraničí dobře připraveny. Slabá místa byla téměř neznatelná, takže obě strany budou tímto způsobem dále soustavně spolupracovat a stanou se tak ještě více příkladem spolupráce při zásazích na obou stranách hranice.“²⁰

Září 2009: Ve dnech 18. až 20. září 2009 se ve vojenském výcvikovém prostoru Hradiště v Doupovských horách (VVP) uskutečnilo prověřovací cvičení zaměřené na zdolávání rozsáhlých lesních požárů nazvané FOREST FIRES 2009 (FF09).

„Snaha ověřit nasazení všech dostupných technických prostředků využitelných při hašení lesních požárů a vyzkoušet jejich koordinované nasazení. Jde o zapojení velkého počtu jednotek požární ochrany, nasazení požárních odřadů z jiných krajů včetně souprav pro dálkovou dopravu vody hadicemi (HFS), v rámci přeshraniční spolupráce nasazení zdrojů německé THW, využití letadel a vrtulníků pro letecké hašení, nasazení hasicího tanku SPOT, provádění protipožárních průseků i dopravu materiálu a osob vrtulníkem do nepřístupného terénu, vyzkoušení masivního přeskupení sil a prostředků včetně organizace přesunů, koordinaci těchto sil a prostředků po dobu několika dní. O tom všem bylo cvičení FF09.“²¹

²⁰ Němci a Češi zdolávají lesní požár; in: Euroreg.cz, 2006 <<http://www.euroreg.cz/pohled/033/index.htm>>.

²¹ Volf, Ondřej; ŽEMLIČKA, Zdeněk, Hašení rozsáhlých lesních požárů; in: 112, 12/2009

HRANICE A POLSKEM

Základní rámec pro příhraniční spolupráci ve sledované oblasti představují následující dokumenty:

- Smlouva mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách, živelných pohromách a jiných mimořádných událostech ze dne 8. června 2000 (vstoupila v platnost 16. srpna 2003).
- Záchranný plán poskytnutí příhraniční pomoci mezi jednotkami požární ochrany Dolnoslezského vojvodství a Královéhradeckého kraje z prosince 2012.
- Metodický pokyn Ministerstva vnitra generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky; in: Metodické pokyny pro jednotky požární ochrany podílející se na vzájemné pomoci Polské republiky a České republiky, Tiskárna Ministerstva vnitra, Praha 2002, s. 30 až 32, ISBN 80-86640-04-3.
- Dohoda mezi Dolnoslezským Vojvodou a Dolnoslezským Krajským velitelem Státní požární ochrany ve Wroclawi a hejtmanem Královéhradeckého kraje a Hasičským záchranným sborem Královéhradeckého kraje o spolupráci a vzájemné záchranné pomoci při katastrofách, živelných pohromách a jiných mimořádných událostech ze dne 21. února 2012.
- Dohoda Moravskoslezského kraje o pomoci se Slezským vojvodstvím. Ta řeší spolupráci záchranných složek obou regionů a podepsána byla 22. února 2008 v Ostravě. Dohoda například řeší i to, kdo zaplatí škody, které hasiči při zásahu v zahraničí způsobili (země, na jejímž území zásah probíhá). Výjezdy pak hradí vždy strana, která vyjíždí zasahovat.²²

Rámcové dokumenty jsou nezřídka dopracovávány na úrovni krajů. Konkrétně příhraniční oblast Královéhradeckého kraje a Dolnoslezského vojvodství je charakteristická členitým a hornatým územím. V příhraniční oblasti dochází k hlášení lesních požárů, úrazů horolezců, poruch lanovek a to v oblastech Krkonoš, Orlických hor, Sněžky, Adršpašsko-teplických skal, a na straně vojvodství v národním parku Stolových hor.²³

„Už před vstupem do Evropské unie podepsala republika několik mezivládních dohod s polskou stranou, kde se stanovila jasná pravidla pro vzájemnou přeshraniční spolupráci. Podle nich může v případě nutnosti královéhradecké územní středisko hasičů povolat na pomoc i jednotky z Polska ... V současné době by však případný zásah na hřebenech nekomplikovala jen zastaralá hasičská technika, ale i nekvalitní přístupové komunikace. "Z polské strany ke Špindlerovce vůbec nevede zpevněná cesta. Na naší straně je to o něco lepší, ale horská silnice ze Špindlerova Mlýna se už taky začíná sypat. Obě strany proto připravují společný projekt na zlepšení přístupových komunikací ...". Snahu radnice ve

<<http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-viii-cislo-12-2009.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>>.

²² Hořelo v Polsku, hasili ale Češi; in: MFD, 26. II. 2008.

MORAVEC, David, Bruntálští hasiči likvidovali v Polsku požár čtyř hektarů lesa; in: ČTK, 25. II. 2008.

²³ BENEŠ, Adam, Příhraniční spolupráce a vzájemná pomoc při mimořádných událostech mezi Hasičským záchranným sborem České republiky, Hasičským záchranným sborem Královéhradeckého kraje, Královéhradeckým krajem a Dolnoslezským krajským velitelem státní požární ochrany ve Wroclavi; in: Policejní akademie České republiky v Praze (seminární práce), Praha 2013.

*Špindlerově Mlýně podporuje i Hradecký kraj. Krajské zastupitelstvo už schválilo horskému středisku dotaci ve výši tří set tisíc korun na pořízení geologického průzkumu a vypracování projektové dokumentace na opravu dosluhující horské silnice. "Výše nákladů na rekonstrukci komunikace se bude odvíjet od výsledků geologického průzkumu. Předběžné odhady hovoří o 40 až 80 milionech korun. Víc než tři čtvrtiny celkových nákladů by měla pokrýt dotace z fondů Evropské unie."*²⁴

²⁴ Čeští a polští hasiči cvičí společně; in: Mladá fronta DNES, 18. X. 2004.

Krkonošský národní park, KRNP

Národní park z velké části leží na severozápadu okresu Trutnov, ale zasahuje také do okresu Semily a Jablonec nad Nisou. Spadá tak do území Libereckého a Královéhradeckého kraje. Severní hranice parku je vedena po státní hranici, která ho současně odděluje od Karkonoskiego Parku Narodowego. Hranice ochranného pásma dále pokračuje od Žacléře, k Mladým Bukům, Rudníku, Vrchlabí, Jilemnici, Vysokému nad Jizerou a ke Kořenovu.

Krkonošský národní park byl vyhlášen 17. května 1963 vládním nařízením č. 41/1963, čtyři roky po polském Karkonoskem Parku Narodowym, který byl založen 16. ledna 1959. Roku 1986 byl národní park rozšířen o ochranné pásmo vyhláškou vlády č. 58/1986 Sb. Vládním nařízením č. 165/1991 Sb. byl znovu vyhlášen statut Krkonošského národního parku. Současně s tím bylo rozhodnuto o rozdělení parku do tří zón – přísná přírodní, řízená přírodní a okrajová. Roku 1992 byly oba národní parky v České republice i Polsku společně zařazeny do sítě biosférických rezervací UNESCO.

Sídlem ředitelství správy Parku je Vrchlabí, terénní služba sídlí ve Špindlerově Mlýně.

Po vstupu obou zemí do Unie se téma dále vyvíjelo. Například společným tématem rozhovoru představitelů Špindlerova Mlýna a Podgórzyna, kteří se roku 2005 sešli při otvírání turistické sezóny na hraničním přechodu na hřebeni Krkonoš, byla plánovaná rekonstrukce silnic spojujících obě horská střediska ... Vzdušnou čarou dělí krkonošská střediska deset kilometrů, po silnici osmdesát. *"Prvními, kdo navázal spolupráci, byli hasiči a záchranáři. Uskutecnila se společná cvičení a výsledkem bylo zjištění, že dojde-li například k lesnímu požáru, je zejména z polské strany velmi špatná vzájemná dostupnost"* ... Zatímco silnice v České republice je až na hraniční přechod na Špindlerovce sjízdná i pro autobusy, polská část je použitelná pouze terénním vozidlům.²⁵

I na jižní straně je třeba komunikaci rekonstruovat. Po šedesáti letech existence v extrémních podmínkách je povrch mnohde porušen, na několika místech je třeba vozovku zpevnit ... Silnice v Polsku nicméně patří Polským státním lesům, takže se řešily problémy s financováním. Cena rekonstrukce polské části silnice se předpokládá 1,5 milionu eur.

Výsledkem spolupráce je i vybudování přímého propojení operačních středisek v Ostravě a v Katovicích. Operační důstojníci tak mohou komunikovat živě prostřednictvím televizních obrazovek a počítačů. Vybavení a proškolení asi 160 pracovníků z obou stran státní hranice stálo 2,5 milionu korun.²⁶

Rok 2008 byl pak ve znamení požárů již v únoru, kde se angažovali hasiči z obou zemí. Dne 25. února 2008 plameny zachvátily lesní porost o rozloze čtyř hektarů. Hasiči z Krnova na místo dorazili první, přičemž se zpočátku domnívali, že les hoří na území České republiky (pod vrchem Cvilín ve Vrbíně). Po příjezdu na místo však zjistili, že hoří až za řekou, tedy v Polsku (na území Opolského vojvodství). Velitel zásahu proto vyžádal na operačním

²⁵ Spojí Špindlerův Mlýn s Podgórzynem; in: Právo, 12. VII. 2005.

²⁶ Moravští hasiči likvidovali polský požár; in: Lidové noviny, 26. II. 2008.

středisku souhlas s výjezdem přes hranici. Kolegové z Polska přijeli o půl hodiny později, okolo 18:30. Požár listnatého lesa o rozloze 200 na 200 metrů se jim společně podařilo lokalizovat okolo 19:30. Dohašení pak řešili pouze hasiči z Polska.²⁷

I na Frýdlantsku vzniká projekt vzájemné pomoci hasičů z obou stran hranice. Pokud ve Frýdlantském výběžku hoří, nebudou hasiči zpoza druhé strany hranice jen nečinně přihlížet. Čtyři města (Nové Město pod Smrkem, Lázně Libverda, Świeradów Zdrój, Mírska) ve výběžku uzavřela průlomovou dohodu o vzájemné pomoci a chtějí se vybavit hasičskou technikou za desítky milionů korun. V Novém Městě pod Smrkem například také vznikne centrum krizového řízení (projekt **Přeshraniční systém řízení mimořádných událostí v severní části Jizerských hor**; operační program přeshraniční spolupráce 2007 - 2013 Česká republika – Polská republika). „Do projektu se zapojují také lesníci, a to především kvůli častým lesním požárům. Znaří prostředí v lesích a cesty, které v lesích vedou. Znaří různé přístupové komunikace a vědí, kde jsou jaké možnosti čerpání vody”.²⁸

Výzvou ze sledovaného hlediska je i budování lyžařského areálu na hoře Stog Izerski. K tomu je ale zapotřebí pořízení hasičské techniky. Počítá se i se vzájemnými cvičeními. Při výjezdech by se simulovaly například následky po větrné smršti nebo zásah během lesního požáru. „Do projektu se zapojily také lesní správy z obou stran hranice ... Při lesních požárech jsou důležité strategické informace, které hasičům usnadní příjezd. Důležité je třeba, aby například znali lesní cesty, kterými se k požáru dostanou nebo třeba měli klíče k lesním závorám. Při požárech je také dobrá každá síla.”²⁹

Příkladem nedávného požáru lesa je 22. duben 2013. Okolo 17 hodiny byl při hlídkovém letu Letecké hasičské služby Florian 5³⁰ zaregistrován lesní požár na území Polské republiky. Tato informace byla předána na KOPIS Olomouckého kraje s upřesněním místa události. Vzhledem k místu požáru byla informace předána prostřednictvím datové věty a telefonického hovoru na KOPIS Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje, které následně rozhodlo o vyslání jedné cisterny Jednotky požární ochrany Hasičského záchranného sboru Žamberk a zároveň předalo informaci o události společně s upřesněním souřadnic místa telefonicky a faxem na operační středisko hasičů v Klodzku. Ty okamžitě vyjely na místo události. Jednotka požární ochrany Hasičského záchranného sboru Žamberk nakonec při hašení požáru vůbec nezasahovala, jelikož došlo k likvidaci události ještě před příjezdem jednotky. Po dohodě s velitelem zásahu se hasiči vrátili zpět na základnu. Událost byla nahlášena na Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky jako mimořádná událost typu mezurepubliková výpomoc.³¹

²⁷ Hořelo v Polsku, hasili ale Češi; in: MFD, 26. II. 2008.

MORAVEC, David, Bruntálští hasiči likvidovali v Polsku požár čtyř hektarů lesa; in: ČTK, 25. II. 2008.

²⁸ Hasiči budou moci jezdit do Polska; in: MFD, 28. III. 2008.

Nové Město chce čelit živelným katastrofám společně s Poláky; in: Silvarium, 26. III. 2008

<<http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi/nove-mesto-chce-celit-zivelnym-katastrofam-spolecne-s-polaky-liberecky-denik>>.

²⁹ LUBAS, Miloslav, Radnice chtějí evropské peníze na bezpečí v Jizerských horách; in: ČTK, 13. XI. 2008.

³⁰ Volací znak Letecké hasičské služby, která pokrývá sektor: Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí.

³¹ MORAVEC, Michael, Přeshraniční spolupráce s Polskou republikou; in: Policejní akademie České republiky v Praze (seminární práce), Praha 2013.

Cvičení na hranici s Polskem

Cvičení orgánů krizového řízení na hranici České republiky s Polskem, kde často sehrával určitou roli námět požáru lesa, byla, alespoň za posledních 10 let, celá řada. Zde je telegraficky zmínka o některých z nich (o cvičení Krkonoše 2004 viz příloha):³²

Duben 2004: Dne 28. dubna 2004 se uskutečnilo námětové cvičení České republiky – Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje a Państwowej Straży Pożarnej Polské republiky. Tématem cvičení bylo zdolání požáru v nepřístupném lesním terénu a doprava vody na požářiště jak na území Polska, tak České republiky. Na místo vyjely tři jednotky profesionálních hasičů z požární stanice Trutnov, Náchod a Broumov, dále pak čtyři jednotky dobrovolných hasičů Broumov, Meziměstí, Teplice nad Metují, Adršpach. Simulovaný zásah jednotek na území České republiky probíhal v katastru obce Libná, vrchol Strážnice. Na území Polska zasahovaly, společně s třemi jednotkami profesionálních hasičů z Wałbrzychu, Kamienny Góry a osmi jednotek dobrovolných hasičů Polska, i profesionální jednotky z požární stanice Trutnov, Broumov a SDH Broumov, které pomáhaly zajišťovat dodávku vody pro jednotky a podílely se na likvidaci požáru. Kvůli nedostupnosti terénu a příjezdových cest pro techniku bylo na místo požáru povoláno hasicí letadlo z Polska.

Říjen 2004: „Na parkovišti u Špindlerovy boudy to v sobotu po poledni vypadá jako na přehlídce hasičské techniky. Promoklé hřebeny Krkonoš zaplnily cisterny českých a polských hasičů, kteří tu mají další ze společných horských cvičení. "První podobnou akci jsme uspořádali loni v létě, abychom prověřili slabá místa v organizaci společných zásahů i v technickém vybavení. Okamžitě se ukázalo, že třicet let staré vozy, které používá většina dobrovolných jednotek v okolí, nemohou v těžkém horském terénu obstát. Nejhuř dopadla jedna cisterna, která se asi půl kilometru pod Špindlerovkou zavařila ... Po ložských zkušenostech začala špindlerovská radnice okamžitě shánět peníze na pořízení moderního hasičského vozu. S pomocí sponzorů, krajské dotace i vlastních zdrojů si letos za pět a půl milionu korun pořídila úplně novou cisternu, která v sobotu po desáté hodině dopoledne vyrazila jako první na místo simulovaného požáru jedné z chat u vojenské zotavovny Malý Šišák. Když se hasičům, zdravotníkům i členům Horské služby podařilo z objektu evakuovat a ošetřit připravené figuranty, začal se požár podle scénáře cvičení šířit lesem směrem ke Špindlerovce, kde od rána cvičili polští hasiči.“³³

Červen 2007: „Dobrovolní hasiči z jednotky Náchod – město obdrželi v pátek 15. 6. v 18:10 zprávu k výjezdu na požár teplárny. Hasiče mírně zaskočila zpráva, že se objekt nenachází v Čechách, nýbrž v polském městě Kudowa Zdroj. První družstvo vyjíždí s cisternou v 18:14, v 18:18 překračuje hranici a v 18:21 byla jednotka u objektu teplárny. Na hranici očekával jednotku městský policista z Kudowa Zdroj, který svým vozidlem dovedl české hasiče k požářišti. Náchodská cisterna byla druhou cisternou u požáru. Na místě hasiči zjistili, že se jedná o utajené prověřovací cvičení s využitím mezinárodní výpomoci. Náchodští hasiči provedli v dýchací technice průzkum budovy a současně zajišťovali hasebné práce vně

³² Česko-polské příhraničí – zlepšení bezpečnosti; in: CZ-PL, Cíl 3, 2007-2013
<<http://www.cz-pl.eu/cesko-polske-prihranici-zlepseni-bezpecnosti.html>>.

³³ Čeští a polští hasiči cvičí společně; in: MFD, 18. X. 2004.

objektu. Druhé družstvo, které z Náchoda vyrazilo asi o 2 minuty dříve, bylo polským velitelem zásahu vysláno k zřízení čerpacího stanoviště do centra města, odkud cisterny dováželi vodu. Cvičení se zúčastnili dobrovolní hasiči z Náchoda, dobrovolní hasiči Straze Kudowa Zdroj se třemi družstvy a profesionální hasiči Straze Klodzko. Průběh cvičení sledovala místostarosta města Náchoda Ing. Pavla Maršíková a představitelé polské Kudowy Zdroj. Akce byla ukončena v 19:00, kdy se jednotky přesunuli do sídla hasičů z Kudowy Zdroj – Czeremne. Zde došlo k vyhodnocení celého cvičení. Od ohlášení požáru do stanice hasičů v Klodzku, předání faxové žádosti na Hasičského záchranného sboru Velké Poříčí a dojezdu jednotky Náchod k budově teplárny, uplynulo 19 minut. Spolupráce mezi českými a polskými hasiči byla na velmi kvalitní úrovni. Průjezd státní hranicí byl také bezproblémový. Město Náchod má s Polskou republikou sepsanou smlouvu o mezinárodní výpomoc. Proto jednotka vyjíždí i za hranice České Republiky.“³⁴

Květen 2008: Tři profesionální jednotky a 11 dobrovolných sborů v okolí Rokytnice nad Jizerou a Harrachova nacvičovaly likvidaci obrovského lesního požáru. Do jednoho z největších cvičení svého druhu za poslední roky se zapojilo také speciální letadlo na hašení ohně ze vzduchu nebo policejní vrtulník. **Námět cvičení:** *Požár se jakoby rozhoří na ploše zhruba deseti hektarů. Hasiči musí ochránit před plameny chatu a pomoci dvěma lidem, kteří uvíznou na Janově skále ... Turisty – figuranty, dezorientované hustým dýmem, vysvobodí ze zajetí ohně vrtulník. Ve scénáři neštěstí je, že se dva úmyslně zapálené požáry rozšíří v obtížném, horském terénu k potoku Prudký ručej nad řekou Jizerou a směrem ke Kasárnám nad Studenovem. Hasiči likvidaci ohně proberou s odborníky ze Správy Krkonošského národního parku. Těžká technika totiž nesmí poškodit vzácnou přírodu. Hasiči nechají naoko vyhořet les nad Janovou skálou, protože zasahující vozidla by udělala na půdní vrstvě větší škody než oheň. Jejich hlavním úkolem bude zastavit oheň v úseku, kde starší vysoký les přechází v nižší mladší porost. Cvičení se zúčastnili hasiči z Jablonecka a ze Semilsky, policisté z Rokytnice a z Harrachova a letadlo z letiště v Mnichově Hradišti. Zkušenosti ze cvičení lze využít i v Jizerských horách a v dalších členitých oblastech kraje. Roku 2007 podobné cvičení proběhlo na hradu Bezděz, kam se automobily vůbec nedostanou.*³⁵

Květen 2009:³⁶ Námětem byl požár lesa v Jakuszycích. O požáru byli nejprve informováni hasiči v obci Jelenia Góra. Ti na místo vysílají svoji výjezdovou jednotku a také dobrovolné hasiče ze Sklářské Poreby. Protože se požár šíří ke státní hranici s Českou republikou je prostřednictvím vojvodské správy profesionálních hasičů ve Vratislavi požádáno o mezinárodní pomoc krajské velení Hasičského záchranného sboru v Liberci. To prostřednictvím OPIS Jablonec nad Nisou a Semily vyhláší poplach pro jednotky Harrachov a Kořenov. Těmto jednotkám byl zadán úkol chránit jeden z úseků před rozšířením požáru, a to přímo na státní hranici poblíž cesty na Terex. V průběhu cvičení vyšly najevo i jisté nedostatky a z toho plynoucí časové odchylky. Například při požádání o mezinárodní pomoc se ukázalo, že Polsko použilo již nefunkční faxové číslo na Krajské ředitelství Hasičského

³⁴ Hasiči Náchod zasahovali v Polsku; in: Hasiči Náchod
<http://www.hasici-nachod.eu/video/cviceni_polsko_15_06_07.htm>.

³⁵ LUBAS, Miloslav, Hasiči budou mít v Krkonoších velké cvičení; in: ČTK, 27. V. 2008.

³⁶ Ze života hasičů; in: Harrachov, 25. V. 2009
<<http://www.harrachov.cz/hasici/clanky-detail-hasici.asp?newsid=592>>.

záchranného sboru Liberec, což by v případě skutečného požáru způsobilo nemalou prodlevu v pomoci. Do akce byly zapojeny i složky polské policie, městské policie v Sklářské Porebě, zdravotnické služby a také místních lesníků.

Květen 2010: Uskutečnilo se vojenské taktické cvičení Základny munice Sil podpory 'Burning forest 2010' na téma nasazení sil a prostředků při řešení krizových situací nevojenského charakteru, v zásadě hašení požáru lesa v blízkosti skladu munice. Zapojily se do něho jednotky armády, policie a hasičů. Místem akce byla Květná u Svitav.³⁷

Červen 2011: V poslední květnový den roku 2011 proběhlo společné cvičení s polskými kolegy v Jakuszycích.³⁸ „Cvičení se konalo v rámci realizovaného evropského projektu „Tvoření integrovaných polsko - českých struktur spolupráce v oblasti předcházení a odstraňování následků živelných pohrom v příhraničním pásmu“, v rámci něhož harrachovští hasiči do své výbavy získali terénní čtyřkolku Arctic Cat. Právě ta byla nasazena do boje s pomyslným požárním živlem, který postihl lesní porost poblíž samotné česko – polské hranice. Zasahujícím sousedům toto vozidlo s přívěsným vozíkem pomohlo v hůře přístupném terénu dopravit motorové čerpadlo k říčce Kamienna, která se v ten čas stala vodním zdrojem k likvidaci požáru. Zároveň v ten čas na jiném místě zasahovala další česká jednotka, a to dobrovolní hasiči z Kořenova – Příchovic, kteří za pomoci nákladního terénního vozidla Unimog (zakoupeného také z tohoto projektu) dopravili motorovou stříkačku, a to téměř k jednomu z ohnisek požáru ... Cvičení ukázalo, že i při těchto náročných zásahových událostech jsou oba naše národy schopny spolupracovat, a to i přes menší jazykovou bariéru. Samotné cvičení bylo v plně v režii polských kolegů.“

³⁷ Předběžný plán krytí krajských událostí na 18. května; in: ČTK, 17. V. 2010.

³⁸ Společné česko - polské cvičení; in: Hasiči Harrachov, 3. VI. 2011
<<http://hasici.harrachov.cz/clanky-detail-hasici.asp?NewsID=634>>.

Květen 2013: Ve středu 29. května proběhlo mezi devátou a dvanáctou hodinou dopoledne v Lesním revíru Kobrštejn na Rejvízu rozsáhlé cvičení složek Integrovaného záchranného systému s názvem "Jeseníky 2013". „Vlivem silného poryvu větru tam vznikl na mýtině požár, který způsobily žhavé částice z míst, kde bylo v předešlých dnech prováděno pálení klestu. „Plameny zapálily suchou trávu a hrabanku v dané lokalitě a v důsledku silného větru se požár velmi rychle šířil jak pozemně, tak i korunově. Oheň ohrožoval osmdesátiletý smrkový porost o rozloze asi 200 hektarů a skupinku šesti skautů, kteří v době vzniku požáru pobývali na Podzámecké chatě situované ve směru šíření požáru. Vzhledem k postupu požáru k nedalekým rašelinovým ložiskům nešlo vyloučit také šíření požáru skrytým podzemním hořením pod vrstvou lesní hrabanky“ ... S fiktivním požárem bojovali jak profesionální hasiči z Hasičského záchranného sboru Olomouckého a Moravskoslezského kraje, tak i dobrovolní hasiči z okresu Jeseník a Bruntál a jejich polští kolegové. „Hasiči prováděli hašení požáru na dvou hasebních úsecích s rozdělením na Sever a Jih zasažené oblasti, zřídili čerpací stanoviště, organizovali kyvadlovou dopravu pro zásobování vodou, prováděli hasební práce požární tankem SPOT a pomocí letecké techniky, zachraňovali skupinku šesti skautů v nepřístupném terénu, provedli jejich základní ošetření a transportovali k sanitce zdravotnické záchranné služby.“ Cvičení se kromě hasičů účastnili také Policie České republiky, Městská policie Jeseník, Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje, Letecká služba Policie České republiky, Celní správa České republiky, Horská služba Jeseníky a Lesy České republiky. Celkem se do cvičení zapojilo asi 130 cvičících. Cílem cvičení bylo procvičit postup jednotek požární ochrany a dalších složek integrovaného záchranného systému při likvidaci rozsáhlého lesního požáru v nepřístupném terénu s využitím pomoci Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje a přeshraniční spolupráce Státní požární ochrany v Opoli. Cvičení bylo součástí cvičení orgánů krizového řízení a cvičení štábu velitele zásahu a štábu Hasičského záchranného systému Olomouckého kraje. Jednalo se o největší cvičení složek integrovaného záchranného systému v rámci Olomouckého kraje pro rok 2013. Jeho součástí bylo i zprovoznění mobilní buňky mobilního operátora a prezentováno bylo také v rámci Mechanismů civilní ochrany Evropské unie.³⁹

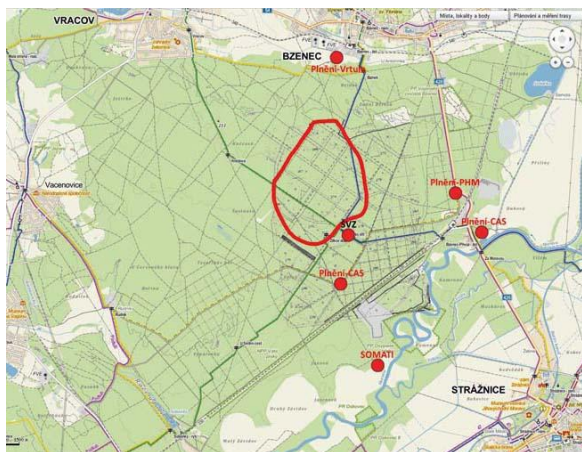
³⁹ Při rozsáhlém požáru lesů na Rejvízu se zranili skauti, zasedal krizový štáb; in: Studio STA, 29. V. 2013 <<http://www.studio-sta.cz/products/pri-rozsahlem-pozaru-lesu-na-rejvizu-se-zranili-skauti-zasedal-krizovy-stab/>>.

HRANICE SE SLOVENSKEM

Základní rámec pro příhraniční spolupráci ve sledované oblasti představují následující dokumenty:⁴⁰

- Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při mimořádných událostech, která vstoupila v platnost 12. prosince 2000.
- Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Hasičského a záchranného sboru a hasičských jednotek Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání mimořádných událostí (dokument byl podepsán roku 2003, roku 2009 byl aktualizován).⁴¹

Jako určité memento zde funguje požár lesa u Bzenec v květnu 2012.⁴²

Během jediného týdne proměnil borový les o rozloze 370 fotbalových hřišť v měsíční krajinu. Jen rychlý zásah hasičů uchránil Hodonínsko od ještě větších škod. Na místě bylo přes 200 jednotek, z toho 12 ze Slovenska.⁴³

⁴⁰ PRUDIL, Zdeněk, Mezinárodní spolupráce a poskytování pomoci do zahraničí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.egovernment.cz/prezentace%20ipe/6.ppt>>.

⁴¹ Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Hasičského a záchranného sboru a hasičských jednotek Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání mimořádných událostí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.hzscr.cz/clanek/metodicke-pokyny-pro-spolupraci-jednotek-pozarni-ochrany-ceske-republiky-a-hasickeho-a-zachranneho-sboru-a-hasickeho-jednotek-slovenske-republiky-pri-vzajemne-pomoci-pri-zdolavani-mimoradnych-udalosti.aspx>>.

⁴² Oháňka, Petr; TINKA, Pavel, Požár lesa uhašen až po sedmi dnech; in: 112, 8/2012

<<http://www.hzscr.cz/clanek/informacni-servis-casopis-112-2012-x.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>>.

Požár lesa Bzenec; in: Požáry.cz (rozcestník) <<http://www.pozary.cz/serial/2012-pozar-lesa-bzenec/>>.

HRUŠKA, Marián, Meziúzemní pomoc při požáru lesa v Bzenci pohledem slovenských kolegů; in: Požáry.cz, 30. V. 2012 <<http://www.pozary.cz/clanek/55454-mezistatni-pomoc-pri-pozaru-lesa-v-bzenci-pohledem-slovenskych-kolegu/>>.

PRAŽÁKOVÁ, Radka, K setkání Ministra vnitra Slovenské republiky a generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky došlo přímo v lokalitě Bzenec; in: Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje <<http://www.firebrno.cz/k-setkani-ministra-vnitra-slovenske-republiky-a-generalniho>>.

⁴³ SAVAROVÁ, Aneta; ZDRAŽIL, Filip, Dobrovolní hasiči z Břeclavi dostanou novu moderní cisternu; in: ČT1, 25. X. 2012.

Cvičení na hranici se Slovenskem

Říjen 2012: „Zkušenosti ze zásahu při ničivém požáru u Bzence na Hodonínsku zúročili v sobotu slovenští hasiči. Ve vojenském výcvikovém prostoru Záhorie nedaleko Malacek připravili mezinárodní cvičení s námětem požáru lesa. Jednotky z Trnavského kraje, zejména pak dobře vybavený dobrovolný sbor z trnavské části Farárské Pole, zasahoval při největším lesním požáru za posledních patnáct let v Bzenci na Hodonínsku i se svou pásovou technikou. Slovenští hasiči tam byli užitečným pomocníkem, protože bez potíží projeli písčitém terénem. V sobotu v převážně borových lesích, v totožném podloží vojenského prostoru, v podmínkách více než podobných oblasti Moravské Sahary u Bzence, slovenští hasiči za účasti hasičů z České republiky a pomocníků z Rakouska nacvičovali postup při likvidaci podobné situace jako požár u Bzence. Ovšem v ještě extrémnějším prostředí, protože písčité lokalita slovenské armády nedaleko česko-slovenské hranice je proti lesu u Bzence protkána mnoha výškovými rozdíly. Strmé spády a stoupání v mase písku se ukázaly nad síly mnoha hasičských vozů, některé se do složitého terénu raději ani nepustily, řídicí cvičení jejich nasazení vyloučil. Ze zhruba padesáti aut hasičů zamířily do nejtěžšího terénu jen Tatry, i z nich mnohé uvízly v nástrahách písku, a tak situaci zachraňovala pásová technika. „Opět se ukázalo, že i dobrovolné jednotky hasičů potřebují techniku schopnou zásahu i ve složitém terénu,“ řekl Josef Košulič, velitel starobřeclavských hasičů, kteří jsou zapojeni do přeshraničního projektu právě s jednotkou z Farárského Pole. Pásová technika byla nakonec jediná, která se dokonale vypořádala s nástrahami složitého terénu.“⁴⁴

ZDRAŽIL, Filip, Přeshraniční spolupráce českých a slovenských hasičů; in: ČT1, 25. X. 2012.

⁴⁴ Slovenští hasiči cvičili požár lesa po vzoru Bzence; in: Právo, 9. X. 2012.

HRANICE S RAKOUSKEM

Základní rámec pro příhraniční spolupráci ve sledované oblasti představuje Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o vzájemné pomoci při katastrofách nebo velkých haváriích, která vstoupila v platnost 1. listopadu 2000.⁴⁵

„Čeští a rakouští záchranáři a hasiči budou vyjíždět k zásahům bez ohledu na hranice. Kdo bude mít v blízkosti hranic dopravní nehodu nebo se dostane do jiných potíží, tomu možná přijedou na pomoc rakouští hasiči či zdravotníci. V příhraničí má běžně fungovat spolupráce mezi jednotlivými složkami záchranného systému České republiky i Rakouska. Zatím byl zásah záchranářů v blízkosti hranic vždy problematický. Přeshraniční zásahy musí někdo koordinovat. Ovšem na každé straně hranice mají jiné systémy řízení. "V Rakousku mají koordinaci při hašení požáru na armádním principu. Podobný problém je i na hranici se Slovenskem" ... Komplikace formálně odstranila smlouva, kterou podepsali ministři vnitra obou států. Ta různé systémy zásahů sjednotila. "Už by se nemělo stávat, že čeští hasiči, kteří jsou blíž požáru na rakouské straně, nemohou samostatně zasáhnout a naopak. Chceme, aby se vždy vše řešilo co nejdřív, bez ohledu na to, kde je státní hranice".⁴⁶

Příkladem praktického naplňování mezistátních ujednání může být požár lesa, který propukl v srpnu 2003 poblíž Hranic u Nových Hradů na Českobudějovicku.⁴⁷

Národní park Podyjí

Park Podyjí byl vyhlášen ke dni 10. května 1991 nařízením vlády České republiky č. 164/1991 Sb. na ploše 63 km² v nejceněnějších oblastech bývalé Chráněné krajinné oblasti Podyjí (ta byla vyhlášena roku 1978 na rozloze 103 km²). Národní park Podyjí je se svou rozlohou nejmenším národním parkem v České republice.

Národní park se rozkládá podél řeky Dyje protékající 40 km dlouhým, hlubokým meandrovitým údolím mezi Vranovem nad Dyjí a Znojmem. Na jihovýchodním okraji Národního parku se na spojnici Znojmo – Hnanice nalézá unikátní pásmo stepních vřesovištních lad. Na již vyhlášený Národní park Podyjí navázalo v roce 2000 vyhlášení Národního parku Thayatal na rakouské straně hranice. Území Národního parku Thayatal navazuje bezprostředně na území Národního parku Podyjí.

Národní park patří mezi druhově nejbohatší velkoplošná chráněná území České republiky. Krajinné podmínky umožňují růst jak rostlin chladno a stínomilných v hlubokých údolích, tak i teplomilných na výslunných stráních. Na východním okraji Národního parku se nachází zbytky rozvolněných doubrav, které byly v minulosti vykáceny a přeměněny na pastviny, na nichž se časem vlivem pastvy vytvořila unikátní náhradní společenstva s převládajícím vřesem obecným. Pásmo tzv. znojemských vřesovišť se táhne od Znojma až daleko do Rakouska za Retz.

⁴⁵ PRUDIL, Zdeněk, Mezinárodní spolupráce a poskytování pomoci do zahraničí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.egovernment.cz/prezentace%20ipe/6.ppt>>.

⁴⁶ Pomoc dorazí i z Rakouska; in: MFD, 24. IX. 2008.

⁴⁷ Souhrn zpráv ČTK z domova; in: ČTK, 14. VIII. 2003.

Cvičení na hranici s Rakouskem

Září 2000: Cvičení Horní Dvořiště za účasti hasičů z Dolních Rakous (38 osob a technika) a České republiky (hasiči z útvarů Český Krumlov a Kaplice, hasičští profesionálové Českých drah, Policie České republiky, Zdravotnická záchranná služba Český Krumlov, Vojenský záchranný útvar Jindřichův Hradec a Okresní havarijní komise Český Krumlov). Námětem cvičení je zásah při úniku a likvidaci nebezpečné látky ze železniční cisterny a uhašení následného lesního požáru.⁴⁸

Září 2008: Česko-rakouskou spolupráci záchranných jednotek prověřil rozsáhlý simulovaný požár lesa u Poštorné. V akci bylo přes dvě stě dvacet lidí.⁴⁹ „Při pálení klestí po těžbě dřeva na mytíně u hranice s Rakouskem ulétly žhavé jiskry. Zapálily suchou trávu a oheň se rychle šířil. V lese zůstali zranění lidé. Hrozivý scénář úterního dopoledne u Poštorné byl naštěstí jen cvičením záchranných jednotek. Měl prověřit česko-rakouskou připravenost na krizovou situaci. „Hasiči zjistili, že v hořícím lese se nachází skupina asi pětadvaceti osob ohrožených požárem. Protože deset z nich je vážněji zraněno a další se nadýchaly zplodin hoření, na místo vyjely sanitky zdravotnické záchranné služby,“ popisoval zásah mluvčí jihomoravských hasičů Jaroslav Haid. Hasiči likvidovali rozsáhlý požár, s čímž jim ze vzduchu pomáhal i vrtulník, a navíc museli co nejrychleji najít lidi, které někde v porostu ohrožovaly plameny. Při cvičení je představovali dětské figuranti s visačkami na prsou. Následovalo předání do péče zdravotníků, kteří zraněným poskytli první pomoc a převezli do nemocnice. „Šest lidí bylo zraněno těžce, devět středně těžce, osm lehce a dva pacienti zemřeli. Do Rakouska záchranní transportovali tři pacienty. Jednoho s vážným zraněním do Vídně, dva do Mistelbachu. Všechny ostatní do břeclavské nemocnice,“ popsala mluvčí Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje Barbora Zuchová. Při zásahu se nemluvalo jen česky. Cvičení mělo za cíl v první řadě prověřit mezinárodní spolupráci a jazykovou vybavenost záchranných jednotek, kteří v příhraničí poprvé spolupracovali se svými rakouskými kolegy. „Dva přítomní lékaři mluví plynule německy. Nebyl proto problém domluvit se s přivolanými rakouskými kolegy“ ... Pozadu nezůstali ani hasiči. „Přijel tlumočník z krajského operačního střediska, který celou dobu udržoval komunikaci v němčině s rakouskými jednotkami,“ sdělil velitel požární stanice Břeclav Tomáš Havlík. „U nás máme i kurz češtiny – základní slova speciálně na téma hasičů. To jsou první kroky, ve kterých musíme pokračovat. Máme taky pracovníky, kteří jsou schopni mluvit anglicky nebo i česky,“ vylíčil velitel dobrovolných hasičů z Mistelbachu Karl Graf. Když rakouští hasiči vědí, že je na české straně nouzová situace, pošlou na pomoc osobu, která je schopná domluvit se. Jak Graf s úsměvem dodal, ostatní prolomí jazykovou bariéru rukama nohama.“

Září 2008: „Dramatický scénář předepisoval v lokalitě Boří les vypuknutí požáru, který si vyžádal bezmála třicet zraněných a dva mrtvé. K hašení vyletěl i vrtulník z Brna. Smyšlené plameny ohrožovaly také zařízení pro zajištění cizinců, evakuovaných pod přísným policejním dohledem. Do akce se zapojilo bezmála 220 lidí. Z české i rakouské strany. „Naším cílem bylo prověřit, jak funguje komunikace po technické stránce i to, zda překonáme jazykovou

⁴⁸ Čeští a rakouští hasiči spolu nacvičovali likvidaci katastrof; in: Právo, 25. IX. 2000.

⁴⁹ KOSÍK, Jiří, Cvičný požár boursal u hranic jazykové bariéry; in: Břeclavský deník, 23. IX. 2008

<http://breclavsky.denik.cz/zpravy_region/aktualizovano-cvicny-pozar-boursal-u-hranic-jazykov.html>.

bariéru," vysvětlil velitel zásahu Tomáš Havlík. Podle něj dopadlo cvičení nad očekávání dobře. "Zpočátku jsme sice s rakouskými jednotkami měli problémy ve spojení, ovšem to je technická záležitost, která se jednoduše odstraní," poznamenal. O snadnou domluvu se staral i tlumočník ve štábním vozidle. Hasiči to však zvládnou i sami. "V Rakousku máme kurzy češtiny, takže základní slova, která pro komunikaci při zásahu potřebujeme, známe. Ale určitě na tom musíme ještě pracovat," uvedl šéf hasičů okresu Mistelbach Karl Graf. Podle něj mají Rakušané seznam záchranářů, kteří mluví anglicky i česky. A ty chtějí do akcí na Moravě vysílat. "Se zahraniční spoluprací musíme počítat ve stále větším měřítku," poukázal ředitel Hasičského záchraného sboru Jihomoravského kraje Zdeněk Vlkojan. Podle něj se Evropa sjednocuje a hranice nemají být v práci záchranářů podstatné. "Proto vznikají krajská střediska, která jsou vybavena jazykově zdatnými pracovníky," naznačil s tím, že na čísle 112 se dovolá pomoci i cizinec a záchranáři mohou akci řídit v několika jazycích."⁵⁰

Září 2011:⁵¹ Dne 17. září 2011 se v čase cca od 14 do 16 hodin uskutečnilo mezinárodní taktické cvičení jednotek požární ochrany České a Rakouské republiky. Tématem cvičení byl společný zásah jednotek požární ochrany České a Rakouské republiky při požáru lesa na státní hranici v lokalitě Heršlág – Hörschlag u Horního Dvořiště na Českokrumlovsku.

Scénář cvičení: Civilní osoba na rakouské straně hlásí na tísňovou linku 122 možný požár lesa v lokalitě Hörschlag. Operační středisko hasičů Linz vyhlašuje poplach pro sedm dobrovolných hasičských jednotek na rakouské straně. Po příjezdu první hasičské jednotky na místo události zjišťuje velitel zásahu požár lesa většího rozsahu, který se šíří na českou stranu a žádá operační středisko v Linci o vyžádání mezinárodní pomoci. Prostřednictvím operačního střediska Hasičského záchraného sboru v Českých Budějovicích jsou povolány tři dobrovolné a jedna profesionální jednotka. Na místě zásahu je prováděno hašení požáru, ochlazování objektu penzionu v blízkosti lesa a současně zajišťována dodávka vody – na rakouské straně hadicemi na vzdálenost 540 m a na české straně kyvadlovou dopravou cisternami na vzdálenost cca 800 m z vodních zdrojů – rybníků. Jednotky požární ochrany z Česka prováděli hašení lesa na české straně hranice, pouze vozidlo CAS 20 Camiva (lesní speciál) byl povolán na rakouskou stranu, kde rozvinul tři útočné proudy uvnitř lesa s napojením na dodávku vody rakouské strany.

Cílem cvičení bylo:

- Provéřit spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Rakouska při požáru lesa.
- Seznámení se silami a prostředky, kterými disponují příhraniční jednotky obou států, účastníci se cvičení.
- Ověření spolupráce operačních středisek hasičů obou zemí při vyžadování mezinárodní pomoci.
- Prohloubení schopností velitelů velet zásahu na požár lesa, kterého se účastní jednotky hovořící česky a německy.

⁵⁰ Pomoc dorazí i z Rakouska; in: MFD, 24. IX. 2008.

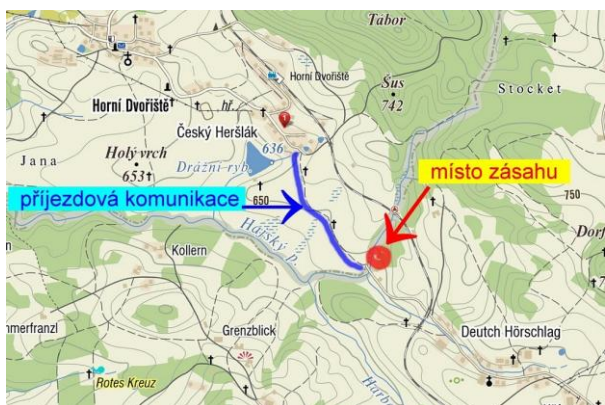
⁵¹ ROŽBOUD, Pavel, Na Českokrumlovsku hořel les, naštěstí jen cvičně; in: Požáry.cz, 18. IX. 2011 <<http://www.pozary.cz/clanek/46981-na-ceskokrumlovsku-horel-les-nastesti-jen-cvicne/>>.

- Prověření dojezdových časů zúčastněných jednotek na místo cvičení.
- Ověření jízdy s výstražným zařízením a jeho řádné užití.
- Ověření možnosti spojení v rádiové síti Hasičského záchranného sboru České republiky.
- Procvičení kyvadlové a dálkové dopravy vody.

Zásahu se zúčastnilo:

- 7 dobrovolných hasičských jednotek z Rakouska se 77 hasiči, třemi cisternami a šesti technickými vozidly.
- 1 jednotka Hasičského záchranného sboru, 3 jednotky sboru dobrovolných hasičů obce s 35 hasiči, pěti cisternami a dvěma dopravními automobily.

Poslední cvičení se zde uskutečnilo v roce 2000.

Rámeček: Přeshraniční požáry vegetace na hranici Německa a Polska.

Téma příhraničních požárů vegetace není významné jenom na hranicích České republiky. I na hranici mezi Německem a Polskem je mu věnována velká pozornost.

Lesní správa ve městě Peitz (Německo) a jejich kolegové ve městě Zielona Góra (Polsko) společně vytvořili akční plán prevence a kontroly lesních požárů. Tato oblast, která se rozkládá po obou stranách řeky Nisa (Neisse), je hustě zalesněná. V období od roku 1991 do roku 1996 zde okolo šedesáti požárů zničilo téměř 2000 hektarů lesa. Aby se dala taková ekologická katastrofa zvládnout, bylo potřeba zavést rychlá a koordinovaná opatření. Proto v roce 1993 Euroregion „Spree-Neisse-Bober“ zažádal o finanční podporu z programu Interreg. Partneři z Polska, kteří vycházeli z této práce, vytvořili v roce 1996 akční plán společných aktivit s použitím fondů programů Phare. Zpočátku se práce soustředila na výměnu informací mezi specializovanými dodavateli služeb. Projekt také učil, jak spolupracovat. Poté byla ustavena koordinovaná opatření směřující k prevenci a kontrole požárů. Nakonec byla zahájena společná kampaň v obou jazycích zaměřená na zvýšení povědomí veřejnosti o této problematice. V rámci kampaně byly publikovány vysvětlující brožury a vyvěšena upozornění, která obyvatelstvo varovala před nebezpečím lesních požárů.⁵²

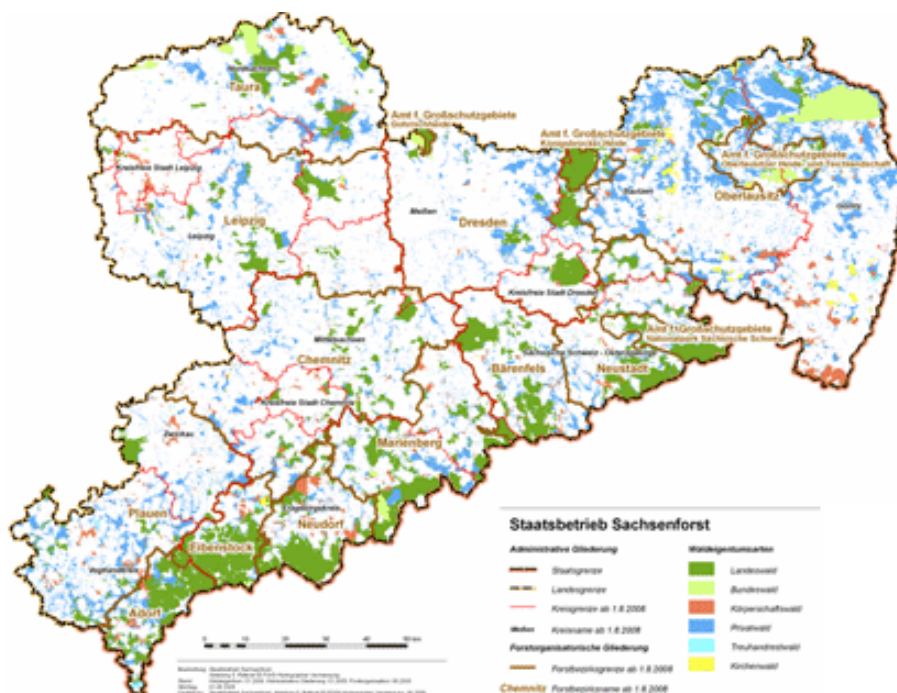
⁵² Společné plánování/koordinace pohotovostních služeb: Praktický průvodce pro přeshraniční spolupráci, Evropská asociace hraničních regionů, nedatováno <http://www.aebr.eu/files/publications/lace_guide.cz.pdf>.

Hranice s Bavorskem: Mapa chráněných území při bavorsko-české hranici ⁵³

⁵³ The Green Belt; in: Federal Agency for Nature Conservation
<<http://www.bfn.de/15293+M52087573ab0.html>>.

Hranice se Saskem: Vlastníci lesů a chráněná území na teritoriu Svobodného státu Sasko.⁵⁴

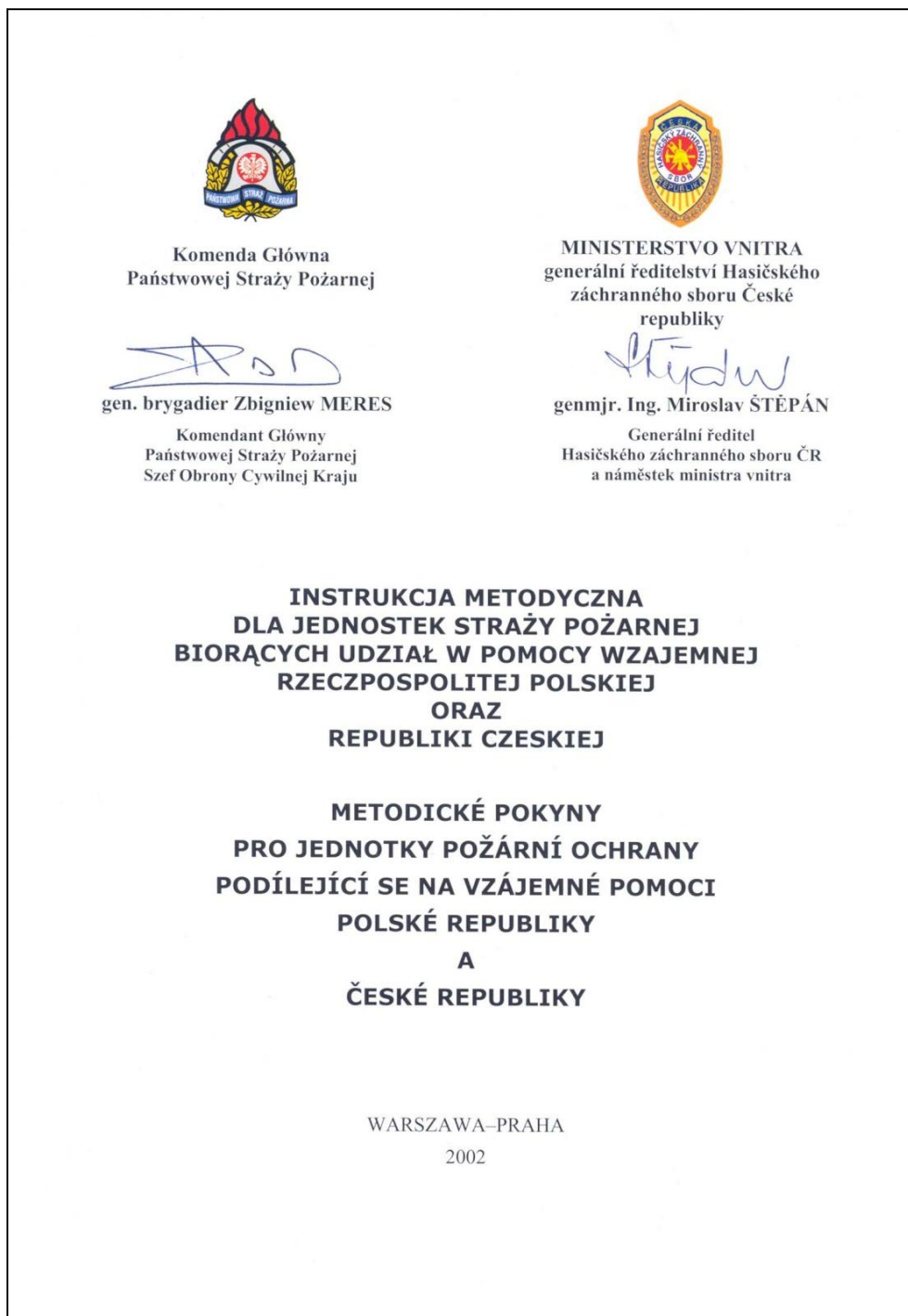
Národní parky v Sasku a na hranici Sasku s Českou republikou (Českosaské Švýcarsko).⁵⁵

⁵⁴ Waldbesitzer; in: Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft
<<http://www.smul.sachsen.de/sbs/3520.htm>>.

⁵⁵ Blízká chráněná území; in: Národní park České Švýcarsko
<<http://www.npcs.cz/narodni-park-ceske-svycarsko-blizka-chronena-uzemi>>.

Hranice s Polskem: Metodické pokyny pro jednotky požární ochrany podílející se na vzájemné pomoci Polské republiky a České republiky, Tiskárna Ministerstva vnitra, Praha 2002.⁵⁶

⁵⁶ PRUDIL, Zdeněk, Mezinárodní spolupráce a poskytování pomoci do zahraničí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.egovernment.cz/prezentace%20ipe/6.ppt>>.

Dokumentace k přeshraničnímu hasičskému zásahu.⁵⁷

ISV 5.0, IKIS - Přehled události		HZS Pardubického kraje	
Dokumentace k události č.: 51740053			
Den ohlášení:	Pátek 22.dubna 2011	Čas ohlášení:	16:56:57
Aktuální stav:	Potvrzená krajským garantem	Ev. číslo:	5311001254
Dat. a čas vzniku:	22.04.2011 16:30:00	Zařazení:	Mimořádná událost
Dat. a čas lokaliz.:		Dat. a čas likvid.:	
Adresa události:			
Kraj:	Pardubický	Okres:	Ústí nad Orlicí
Obec:		Pověřená obec:	
Ulice:		Část obce:	
CP/OC:		Místní část:	
Objekt:			
Majitel:	Polská republika	Objekt, iniciátor:	ANO
Uživatel:	Polská republika	Patro:	
Objekt/Prostor:	les	Objekt, přev. škody:	ANO
		Poč. podlaží:	
Aktuální typ a rozsah události:			
Typ a podtyp události:	POZAR-LESNÍ, POLNÍ POROST, TRAVA		
Dopřesnění:	mezirepubliková výpomoc, zásah nebyl třeba		
Poznámka:			
Rozsah:	1-I. stupeň poplachu		
Ohlášení události:			
Způsob založení události:	Telefonicky na OS HZS		
Telefon:	Volající:		
Seznam zpráv založených k události:			
Čas vložení:	Od zahájení DD,HH:MM:SS	Význam zprávy/text:	
22.04.2011 16:55:48	0,00:00:00	Zahájení zápisu události. Místní zápis události	
22.04.2011 16:56:57	0,00:01:09	Převzetí adresy a klasifikace události.	
22.04.2011 17:38:29	0,00:42:41	Ohlášeno řídícímu důstojníkovi územního odboru.	
22.04.2011 17:40:27	0,00:44:39	Textová zpráva. oznámeno GR	
22.04.2011 17:43:12	0,00:47:24	Textová zpráva. ohlášeno pohotovost vedení	
22.04.2011 17:46:13	0,00:50:25	Textová zpráva. potkali jsme polské hasiče požár již zlikvidován	
22.04.2011 18:02:26	0,01:06:38	Textová zpráva. Přijetí mimořádné události č. 51740; Informace o mimořádné události byly v 22.04.2011 17:58:21 přijaty a potvrzeny	
		obslouhou operačního a informačního střediska GR HZS ČR.	
		Jméno přejímajícího důstojníka: GR_Stražovan Emil; OPIS GR HZS ČR	
22.04.2011 18:08:57	0,01:13:09	Textová zpráva. ohlášeno RD	
22.04.2011 18:32:08	0,01:36:20	Ukončení události operačním střediskem.	
22.04.2011 18:32:08	0,01:36:20	Uzavření události operačním střediskem.	
Zasahující technika jednotek PO:			
1.CAS DN 25/2500/400-T815; PUO 13-69; PUO 141 HZS Zamberk			
Příkaz:	22.04.2011 19:01:43	Výjezd:	22.04.2011 16:59:00
Povolána:	22.04.2011 16:58:00	Na základně:	22.04.2011 17:45:00
Ujeto km:	112	Stav jízdy:	Uzavřeno strojním odd.
Stav tech.:	Na základně, připraveno k zásahu	Ridič vozidla	Barvínek Tomáš
Poznámka:		Velitel vozidla	Novotný Marcel
		Přísl. jednotky	Dušek Jiří
		Přísl. jednotky	Hovad Jaroslav Mgr.
Záchrana osob - zranění:	Zran.:	Usmrc.:	Zachr.:
Děti do 15 let:	0	0	0
Osoby nad 15 let:	0	0	0
Osoby nad 60 let:	0	0	0
Zranění (úmrtí):			
Druh zranění:	Jednotka:	Doba vzniku:	
Popis:	Neznámá jednotka	Slož. IZS:	
	Velitel:		
	Příčina		
Za správnost:.....			

⁵⁷ MORAVEC, Michael, Přeshraniční spolupráce s Polskou republikou; in: Policejní akademie České republiky v Praze (seminární práce), Praha 2013.

ISV 5.0, IKIS - Svodky událostí			
Dokumentace k události č.: 51740053			
Den ohlášení:	Pátek	22.Duben 2011	Čas ohlášení: 16:56:57
Aktuální stav:	Potvrzená krajským garantem	Zařazení:	Mimořádná událost
Adresa události:			
Kraj:	Pardubický	Okres:	Ústí nad Orlicí
Obec:		Část obce:	
Ulice:		Místní:	
ČP/OČ:		Objekt:	
Aktuální typ a rozsah události:			
Typ a podtyp události:	POŽÁR-LESNÍ, POLNÍ POROST, TRÁVA		
Dopřesnění:	mezirepubliková výpomoc, zásah nebyl třeba		
Poznámka:			
Rozsah:	1-I. stupeň poplachu		
Ohlášení události:			
Způsob založení události:	Telefonicky na OS HZS		
Telefon:	Volající:		
Údaje ze svodky			
Mimoř. událost:	ANO	Přímé škody (tis. Kč):	0,000
Příčina:		Uchráněné hodnoty (tis. Kč):	0,000
Objekt:	les		
Majitel:	Polská republika		
Uživatel:			
Počet dobrovolných jednotek:	0	Počet zachráněných osob:	0
Počet profesionálních jednotek:	1	Počet usmrcených osob:	0
Počet jednotek HZSP:	0	Počet zraněných příslušníků HZS:	0
Počet jednotek neurčených:	0	Počet usmrcených příslušníků HZS:	0
Počet evakuovaných osob:	0	Počet zraněných příslušníků složek:	0
Počet zraněných osob:	0	Počet jednotek CELKEM:	1
Počet - jednotka nedojela:	0		
Počet - jízda jen ZPP:	0	<i>Nezapočítány případy - nevyhlásila poplach</i>	
Bližší specifikace usmrcených osob:			
Bližší specifikace zraněných osob:			
Popis zásahu jednotek:	Jednotka nezasahovala. Naše jednotka se cestou potkala s hasiči z Polska, kteří nás informovali o likvidaci požáru		
Další důležité údaje:	Informace o požáru obdržena od KOPIS Olomouckého kraje- zjištěno při hlídkovém letu Floriána 5 Žamberk . Vyslána naše jednotka a předáno do Polské republiky telefonicky a faxem (Hasiči Klodzko) včetně souřadnic.		
Výkon proudů (l/min):	0		
Osoby a obsazení, datum a čas odeslání informací			
Hlášení podal:	npor. Aleš Novák		
Za správnost:	npor. Aleš Novák		

**This project is cofinanced by the European Union
Tento projekt je spolufinancován EU**

Polsko – české hasičské cvičení „Krkonosy 2004“⁵⁸

1. Popis projektu

Úkolem hasičských sborů je ochraňovat životy lidí a jejich majetky. Vzhledem k poloze Špindlerova Mlýna nabírá tento úkol přeshraniční povahy. Aby pomoc hasičských sborů v tomto příhraničním území mohla být efektivní, je nutné zajistit společná cvičení hasičských sborů tak, aby se zvýšila schopnost vzájemné spolupráce, poznání terénu a možných ohrožení.

V rámci realizace projektu dojde k dvoudennímu společnému cvičení českých a polských hasičských sborů, zakončenému společným seminářem se závěry z cvičení. Dojde také ke zhodnocení změn v právním systému v oblasti bezpečnosti po vstupu obou zemí do EU. Výstup tohoto zhodnocení bude předán česko-polské mezivládní komisi.

Projekt bude mít dvě části:

1.1 cvičení českých a polských hasičských sborů v terénu bezprostředně sousedícím se státní hranicí a zhodnocení cvičení

Ve dnech 1. a 2. 10. 2004 se uskuteční společné cvičení českých a polských hasičských sborů (státních i sborů dobrovolných hasičů). Hasičské sbory budou nacvičovat hašení lesa a jiných objektů na české straně Krkonoš. Do cvičení budou zapojeny i jiné subjekty tvořící integrovaný záchranný systém: policie, záchranná služba a na polské straně rovněž pohraničníci. Vzhledem ke skutečnosti, že cvičení bude probíhat na území Krkonošského národního parku, bude konzultováno se zástupci KRNPu. Případně se zástupci národního parku zúčastní přímo samotného cvičení.

V rámci prvního dne budou probíhat jednotlivá cvičení v terénu. Druhý den dojde ke shrnutí závěrů z cvičení a společnému semináři, kde se seblíží členové hasičských sborů s postupy a pravidly zásahů na druhé straně hranice.

Popis cvičení s ukázkami (fotografickými) a závěry ze společného cvičení a seminářů bude publikován na dvojstránce novin na území dotčených měst. Na české straně ve Špindlerovských novinách a na polské straně v novinách obce „Podgórze“. S výsledky se tak bude moci seznámit i široká veřejnost.

1.2 zhodnocení aktuální situace v právních normách v oblasti záchranného systému v kontextu vstupu obou zemí do EU

V rámci realizace projektu dojde ke zhodnocení právních norem vztahujících se k záchrannému systému na hranicích. Každá ze zúčastněných stran na své straně prozkoumá změny v právních normách v oblasti záchranného systému, ke kterým došlo v souvislosti se vstupem obou zemí do EU. Následně dojde ke spojení obou částí a formulaci společných závěrů a doporučení oblastí, které bude nutno dále právně ošetřit. Zhodnocení bude postoupeno česko-polské mezivládní komisi k dalšímu projednání a zvážení možných dalších kroků v této oblasti.

⁵⁸ Špindlerův Mlýn <<http://www.spindleruv-mlyn.org>>.

2. Uskutečněné aktivity:

2.1 – Mezinárodní cvičení

Ve Špindlerově Mlýně se v rámci projektu „Krkonoše 2004“ uskutečnilo taktické cvičení zaměřené na spolupráci jednotlivých složek IZS – konkrétně jednotek hasičů z Polska a České republiky, Policie ČR, Horské služby a záchranné zdravotní služby.

Na hřebenech Krkonoš, v blízkém okolí Špindlerovy boudy byl založen simulovaný požár. V 9 hodin ráno byl vyhlášen poplach. Velitelé požárních jednotek zapojených do cvičení následně udělují rozkazy k výjezdu. JPO ze Špindlerova Mlýna doráží do povinných 5ti minut. Hasiči z Hostinného a Jilemnice jsou na místě za 25-30 minut. Polští hasiči přijíždějí na místo požáru za 37 minut.

Projekt byl zakončen společným seminářem, na kterém proběhlo zhodnocení cvičení, zhodnocení změn v právním systému v oblasti bezpečnosti po vstupu obou zemí do EU. Předmětem diskuse bylo rovněž shrnutí existujících právních norem upravujících fungování jednotlivých složek IZS.

3. Závěrečné hodnocení:

Při společných zásazích přetrvává problém jazykové bariéry mezi záchranáři. Přeshraniční pomoc se poskytuje na základě písemné žádosti o pomoc. Žádost o pomoc lze podat i ústně, v tomto případě musí být vždy bez zbytečného odkladu potvrzena písemně. Přeshraniční pomoc se odbývá v pásmu do 15 km podél státní hranice. Při vyžádání a odsouhlasení pomoci ze zahraničí musí být pohyb cizí jednotky na našem území koordinován pověřenou osobou, která by měla být k dispozici nejenom hasičům, ale všem zahraničním záchranným složkám, které budou při podobných akcích spolupracovat.

4. Aktuální stav projektu

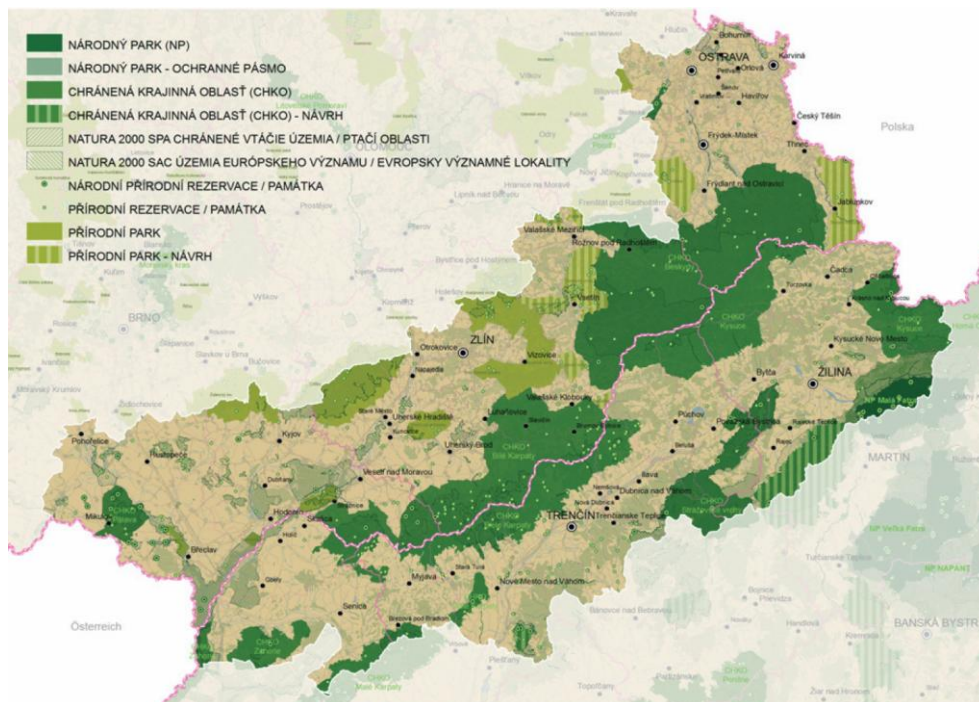
Realizace projektu byla úspěšně završena. Proběhlo vyúčtování projektu příjemcem grantu – městem Špindlerův Mlýn. Proces schvalování uznatelnosti nákladových položek na CRR ČR byl dokončen.

**This project is cofinanced by the European Union
Tento projekt je spolufinancován EU**

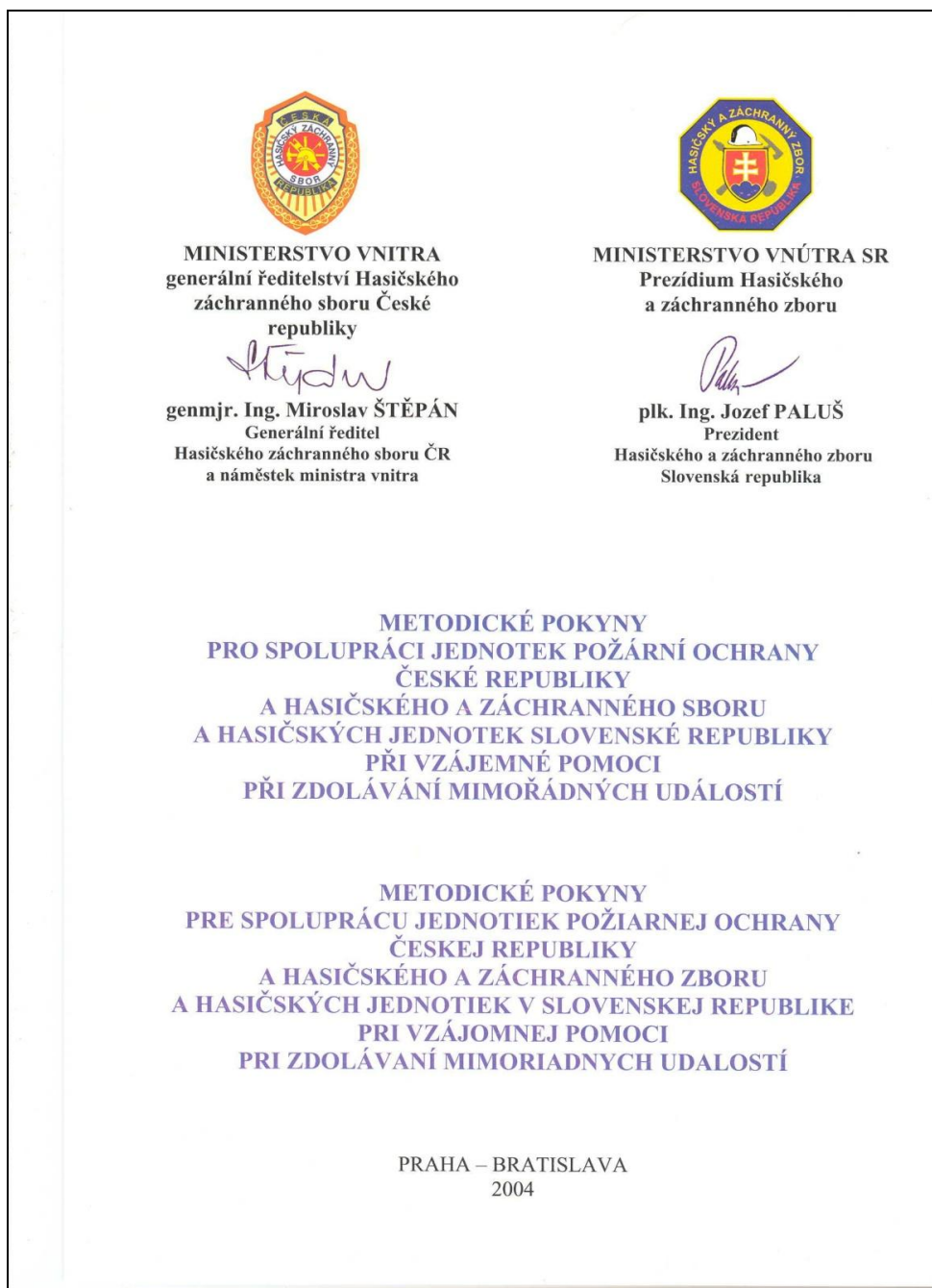

Hranice se Slovenskem: Chráněná území přírody a základní schéma územního plánování.⁵⁹

⁵⁹ Studie rozvoje česko-slovenského příhraničí: Štúdia rozvoja slovensko-českého prihraničného územia; in: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky; Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje Slovenskej republiky, Praha; Bratislava, 2008, s. 49 a 66
<http://www.mmr.cz/getmedia/80415fdb-592c-4095-922f-012c155849eb/CS_prihr_publicace>.

Dokument „Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Hasičského a záchranného sboru a hasičských jednotek Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání mimořádných událostí“ (titulní strana a příloha č. 2).⁶⁰

⁶⁰ Metodické pokyny pro spolupráci jednotek požární ochrany České republiky a Hasičského a záchranného sboru a hasičských jednotek Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání mimořádných událostí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.hzscr.cz/clanek/metodicke-pokyny-pro-spolupraci-jednotek-pozarni-ochrany-ceske-republiky-a-hasicskeho-a-zachranneho-sboru-a-hasicskych-jednotek-slovenske-republiky-pri-vzajemne-pomoci-pri-zdolavani-mimoradnych-udalosti.aspx>>. PRUDIL, Zdeněk, Mezinárodní spolupráce a poskytování pomoci do zahraničí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.egovernment.cz/prezentace%20ipe/6.ppt>>.

	[Název organizační složky HZS ČR] [Názov organizačnej zložky HZS ČR] [Adresa] Fax: Tel: E-mail:@.....																	
ŽÁDOST O POMOC / ŽIADOSŤ O POMOC <i>Hodičí se označte křížkem! / Hodiace sa označte križikom</i>																		
Datum / Dátum Čas / Čas Vyřizuje / Vybavuje																		
KOMU / KOMU [Název organizační složky HaZZ] [Názov organizačnej zložky HaZZ] [Adresa] E-mail:@..... Fax: Tel: <i>Příjem zprávy potvrďte faxem! / Prijem správy potvrďte faxom</i> ☐ Nadregionální poplach (následky přesahují státní hranice) / Nadregionálny poplach (následky presahujú štátne hranice) ☐ Místní poplach (Následky nepřesahují státní hranice) / Miestny poplach (Následky nepresahujú štátne hranice) ☐ Žádost o poskytnutí pomoci / Žiadosť o poskytnutie pomoci ☐ Žádost o poskytnutí informací / Žiadosť o poskytnutie informácie 1. Požadované technické prostředky / Požadované technické prostriedky: Počet ks / Počet ks <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="border-bottom: 1px dotted black; width: 60%;"></td><td style="border-bottom: 1px dotted black; width: 40%;"></td></tr> <tr><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td></tr> <tr><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td></tr> <tr><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td><td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td></tr> </table> 2. Žádost o další informace / Žiadosť o ďalšie informácie: 3. Požadavek na evakuaci osob do sousedního státu / Požiadavka na evakuáciu osôb do susedného štátu: Předpokládaný počet evakuovaných osob / Predpokladaný počet evakuovaných osôb: 4. Styčné osoby / Kontaktné osoby: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Jméno a příjmení / Meno a priezvisko:</td> <td style="width: 50%;">tel. číslo / tel. číslo:</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> <td style="border-bottom: 1px dotted black;"></td> </tr> </table> 5. Poznámka / Poznámka:											Jméno a příjmení / Meno a priezvisko:	tel. číslo / tel. číslo:						
Jméno a příjmení / Meno a priezvisko:	tel. číslo / tel. číslo:																	

Hranice s Rakouskem. Žádost o pomoc, dvojjazyčný formulář.⁶¹

Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje
 Štefánikova 32, 602 00 Brno
 Fax: 0042/05/49244143; Tel: 0042/05/41599304
 E-mail: kraj-bm.os@firerescue.cz, opis@hasicibm.cz
Feuerwehrrettungskorps des Südmährischen Kreises

HILFEGESUCH / ŽÁDOST O POMOC

Bei grenzüberschreitenden Ereignissen oder Katastrophen und Hilfeleistung bei schweren Unglücksfällen
 Při hranice přesahujících událostech nebo katastrofách a poskytnutí pomoci při těžkých haváriích

Datum čas /Zeit
 Vyřizuje / Ausführung

KOMU / WEM

ZEMSKÁ VAROVACÍ CENTRÁLA DOLNÍ RAKOUSKO (přesná adresa) fax: 0043/2742/9005/13520 tel:	LANDESWARNZENTRALE NIEDERÖSTERREICH (přesná adresa) TULLN fax: 0043/2742/9005/13520 tel:
---	---

Zutreffendes bitte ankreuzen !
Hodící se označte křížkem !

☐ Überregionaler Alarm (grenzüberschreitende Auswirkungen)
 Nadregionální poplach (Následky přesahující hranice)
☐ Örtlicher Alarm (ohne grenzüberschreitende Auswirkungen)
 Místní poplach (Následky nepřesahují hranice)
☐ Hilfeleistung erbeten / Žádost o poskytnutí pomoci
☐ Information / Informace
☐ Fax-Test / Přezkoušení faxového spojení

Die Nachricht nach Erhalt bitte am FAX zu bestätigen / Příjem zprávy potvrďte faxem.

1. Wir brauchen aus der Technik: / Z techniky potřebujeme: **Anzahl von Stück/Počet ks**

☐ Werkzeugwagen mit Spannschere / Nástrojový vůz s nůžkami a rozpínákem	
☐ Drehleiter / Otočný žebřík, automobilovou plošinu	
☐ Schlauchwagen / Hadicové vozidlo	
☐ Rettungswagen / Sanitní vůz	
☐ Bergfeuerwehr, Bergrettungsmannschaft / Důlní hasiče, důlní záchranáře	
☐ Tanklöschfahrzeug / Cisternová automobilová stříkačka	
☐ Mannschaftsfahrzeug / Dopravní vozidlo pro družstva	
☐ Rettungswagen mit Arzt / Sanitní vůz s lékařem I. pomoci	
☐ Technisches Havariefahrzeug für gefährliche Stoffe / Technický vůz pro havárie s nebezpečnou látkou	
☐ Andere / Jiné:	

2. Ersuchen um weitere Informationen / Žádost o další informace:

3. Ersuchen um humanitäre Hilfe / Požadavek na humanitární pomoc:

⁶¹ PRUDIL, Zdeněk, Mezinárodní spolupráce a poskytování pomoci do zahraničí; in: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky <<http://www.egovernment.cz/prezentace%20ipe/6.ppt>>.